

Stowarzyszenie
„EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA”
KRS 0000269731

www.edukacjadlabezpieczenstwa.com.pl

61-817 Poznań, ul. Garncarska 2
tel. 61 - 8 537 905 , 603 869 330

Bezpieczeństwo imprez masowych

**Obowiązki i uprawnienia członków służby
porządkowej i informacyjnej**

(Materiały pomocnicze do szkolenia członków służb porządkowych i informacyjnych)

Poznań marzec 2017

Skrypt opracowali: Magdalena Błaszyk, Piotr Błaszyk,
Andrzej Kędziński, Tomasz Tonder

Tematyka skryptu

Bezpieczeństwo imprez masowych – podstawowe pojęcia

Zasady ogólne zabezpieczania imprez masowych

- Bezpieczeństwo imprezy masowej
- Warunki bezpieczeństwa imprezy masowej
- Przed imprezą i w trakcie trwania imprezy zwrócić uwagę na:
- Odpowiedzialność służb informacyjnych i porządkowych:
- Zasady ustalania tożsamości osoby legitymowanej w związku z imprezą masową.
- Zasady kontroli osobistej uczestnika imprezy masowej? Czego nie można wносить na imprezę masową,

Misja służb organizatora imprezy, uprawnienia i obowiązki służb porządkowych i informacyjnych

- Zasady wykonywania zadań członka służby informacyjnej i porządkowej
- Uprawnienia służb informacyjnych i porządkowych w czasie imprezy masowej
- Obowiązki służb porządkowych
- Obowiązki służb informacyjnych:

Zagadnienia prawne – elementy prawa karnego, prawa wykroczeń i postępowania procesowego

- Przestępstwo, wykroczenie
- Wina
- Okoliczności wyłączające odpowiedzialność karną

Wybrane przestępstwa

- Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu
- Przestępstwa przeciwko wolności
- Przestępstwa przeciwko mieniu
- Społeczny i prawny obowiązek powiadomienia organu powołanego do ścigania przestępstw o przestępstwie ściganym z urzędu

Przepisy karne z ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych

Zadania służb organizatora imprezy masowej

- Techniki przeglądania zawartości bagażu i odzieży.
- Kontrola zawartości bagażu oraz kontrola osób powinna być dokonywana:

Odpowiedzialność karna i cywilna członka służby porządkowej i informacyjnej

Dobra osobiste

Czyn niedozwolony i odpowiedzialność za szkodę

Ujęcie osoby

Ochrona danych osobowych

Wybrane elementy z zakresu psychologii i socjologii

Pierwsza pomoc

Pożar lub inne miejscowe zagrożenie w miejscu i czasie imprezy masowej - instrukcja postępowania

- Panika i przeciwdziałanie jej:
- Rozładowanie napięcia psychicznego:
- Ewakuacja ludzi odbywa się w trzech etapach:
- Przy gaszeniu należy pamiętać o następujących zasadach:
- Warunki ewakuacji ludzi z obiektów użyteczności publicznej (obiekty handlowe, sale zabaw, dyskoteki)
- Zasady postępowania podczas ewakuacji.

Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych

Rozporządzenie w sprawie wymogów, jakie powinni spełniać kierownicy do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne

Bezpieczeństwo imprez masowych – podstawowe pojęcia

Pojęcie „impreza masowa” wg Ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych

Należy przez to rozumieć imprezę masową artystyczno – rozrywkową , masową imprezę sportową, w tym mecz piłki nożnej z wyjątkiem:

- organizowanych w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach,
- organizowanych w szkołach i placówkach oświatowych przez zarządzających tymi szkołami i placówkami,
- organizowanych w ramach współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży,
- sportowych organizowanych dla sportowców niepełnosprawnych,
- sportu powszechnego o charakterze rekreacji ruchowej, ogólnodostępnym nieodpłatnym, organizowanym na terenie otwartym,
- zamkniętych organizowanych przez pracodawców dla ich pracowników – jeżeli rodzaj imprezy odpowiada przeznaczeniu obiektu lub terenu, gdzie ma się odbyć;

Pojęcie „impreza masowa artystyczno – rozrywkowa”

- Należy przez to rozumieć imprezę o charakterze artystycznym lub rozrywkowym, która ma się odbyć:
- na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000,
- w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, w której liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 500.

Pojęcie „masowa impreza sportowa”

- Przez masową imprezę sportową należy rozumieć imprezę masową mającą na celu współzawodnictwo sportowe lub popularyzowanie kultury fizycznej, organizowaną na:
- stadionie lub w innym obiekcie niebędącym budynkiem, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1.000, a w przypadku hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej - nie mniej niż 300,
- terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi nie mniej niż 1.000;

Mecz piłki nożnej jako impreza masowa

Mecz piłki nożnej będzie masową imprezę sportową, organizowaną na stadionie lub w innym obiekcie sportowym, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1.000.

Pojęcie „impreza podwyższonego ryzyka”. Czy tylko zawody sportowe mogą mieć nadaną taką klauzulę?

Imprezą masową podwyższonego ryzyka jest impreza, w czasie której, zgodnie z informacją o przewidywanych zagrożeniach lub dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi zachowania osób uczestniczących, istnieje obawa wystąpienia aktów przemocy lub agresji.

Każda impreza masowa może zostać uznana za imprezę podwyższonego ryzyka.

W przypadku organizacji imprezy masowej zakwalifikowanej jako impreza masowa podwyższonego ryzyka liczby udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynoszą nie mniej niż:

- 1) 300 - dla stadionu, innego obiektu niebędącego budynkiem lub terenu umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej;
- 2) 200 - dla hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej;
- 3) 200 - dla meczu piłki nożnej.

Cele (zadania) w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych

Ustawa określa:

- zasady postępowania konieczne do zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych;
- warunki bezpieczeństwa imprez masowych;
- zasady i tryb wydawania zezwoleń na przeprowadzanie imprez masowych;
- zasady gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych;
- zasady odpowiedzialności organizatorów za szkody wyrządzone w związku z zorganizowaniem imprez masowych.

Jakie zagadnienia winien zawierać regulamin obiektu (terenu)

Regulaminie obiektu (terenu) winien zawierać przepisy wydane przez właściciela, posiadacza, użytkownika lub zarządzającego obiektem lub terenem, zawierające”

- zasady wstępu na teren lub obiekt, w tym osób małoletnich,
- zasady zachowania się osób obecnych w obiekcie lub na terenie
- korzystania przez te osoby z obiektu lub terenu oraz ze znajdujących się tam urządzeń,
- określające miejsca nieprzeznaczone dla publiczności;

Różnice pomiędzy organizatorem imprezy masowej a kierownikiem ds. bezpieczeństwa. Jakie kwalifikacje musi posiadać kierownik ds. bezpieczeństwa imprezy masowej ?

Organizatorem może być osoba prawna, fizyczna lub nawet jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej przeprowadzająca imprezę masową. Tylko organizator ma prawo wystąpić o udzielenie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy.

Kierownikiem ds. bezpieczeństwa może być tylko osoba fizyczna wyznaczona przez organizatora, która reprezentuje organizatora w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej. Kierownik ds. bezpieczeństwa jest obowiązany ukończyć szkolenie realizowane według tematów określonych Rozporządzeniem Rady Ministrów i zdać egzamin. W przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka musi posiadać licencję pracownika ochrony fizycznej II stopnia.

Różnica pomiędzy służbą porządkową a służbą informacyjną.

Członkowie służby porządkowej działają na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego w czasie i w miejscu trwania imprezy masowej.

Członkowie służby informacyjnej działają na rzecz bezpieczeństwa uczestników imprezy masowej, w szczególności poprzez informowanie ich o przyjętych rozwiązaniach organizacyjnych.

Tylko służby porządkowe mają prawo stosowania w określonych prawem przypadkach środki przymusu bezpośredniego w postaci:

- siły fizycznej w postaci technik transportowych
- kajdanek
- ręcznych miotaczy substancji obojętniających

Członek służby porządkowej musi być wpisany na listę kwalifikowanego pracownika ochrony fizycznej.

Członek służby informacyjnej ma jedynie prawo do skorzystania z instytucji obrony koniecznej lub stanu wyższej konieczności.

Definicja pojęć: „teren imprezy masowej”, „teren zamknięty”

Należy przez to rozumieć wydzielony, odpowiednio oznaczony teren na otwartej przestrzeni, spełniający warunki higieniczno-sanitarne odpowiadające wymaganiom przewidzianym prawem oraz posiadający infrastrukturę zapewniającą bezpieczne przeprowadzenie imprezy masowej, na którym do określenia liczb y miejsc przyjmuje się przelicznik 0,5 m² na osobę.

Z uwagi na to, że masowa impreza sportowa może być organizowana na stadionie lub w innym obiekcie niebędącym budynkiem albo na terenie umożliwiającym przeprowadzenie takiej imprezy, to definicja terenu imprezy masowej nie oddaje w pełni istoty pojęcia terenu, na którym rozgrywane są zawody sportowe. Zakres tego ostatniego pojęcia powinien być interpretowany wąsko. Nie obejmuje on całego stadionu, lecz tylko jego część "sportową". Nie chodzi tu więc o wdarcie się np. do innego sektora publiczności czy na stadion w ogóle, lecz o wdarcie się np. na murawę, gdzie grają piłkarze, czy na tor, po którym jeżdżą żużlowcy. Nie jest to pojęcie tożsame z miejscem trwania imprezy masowej. Dlatego też przejście przez płot na teren stadionu czy wejście na imprezę bez biletu przy wykorzystaniu tłoku przy wejściu może być kwalifikowane raczej jako tzw. szalbierstwo, czyli wykroczenie z art. 121 § 2 k.w., a nie czyn z art. 60 ust. 1 ustawy.

Przez teren zamknięty - należy przez to rozumieć teren w rozumieniu przepisów prawa budowlanego lub teren będący w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez: Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości oraz ministrów właściwych: do spraw wewnętrznych, do spraw oświaty i wychowania, do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw kultury fizycznej.

Odpowiedzialny za bezpieczeństwo imprezy masowej. Na czym polega zabezpieczenie imprezy masowej.

Za bezpieczeństwo imprezy masowej w miejscu i w czasie jej trwania odpowiada jej organizator a także określone zadania wynikające z przepisów prawnych spoczywają na: wójcie, burmistrzu, prezydencie miasta, wojewodzie, Policji, Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej, służbach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny na obszarach kolejowych, służbie, służbie zdrowia, w razie potrzeby także na innych właściwych służbach i organach.

Bezpieczeństwo imprezy masowej obejmuje spełnienie przez organizatora wymogów w zakresie:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w imprezie;
- 2) ochrony porządku publicznego;
- 3) zabezpieczenia pod względem medycznym;
- 4) zapewnienia odpowiedniego stanu technicznego obiektów budowlanych wraz ze służącymi tym obiektom instalacjami i urządzeniami technicznymi, w szczególności przeciwpożarowymi i sanitarnymi.

Organizator zapewnia:

- 1) spełnienie wymogów określonych, w szczególności, w przepisach prawa budowlanego, w przepisach sanitarnych i przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
- 2) udział służb porządkowych, służb informacyjnych oraz kierującego tymi służbami kierownika do spraw bezpieczeństwa;
- 3) pomoc medyczną;
- 4) zaplecze higieniczno-sanitarne;
- 5) wyznaczenie dróg ewakuacyjnych oraz dróg umożliwiających dojazd pojazdom służb ratowniczych i Policji;
- 6) warunki do zorganizowania łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej;
- 7) sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne do zabezpieczenia imprezy masowej w zakresie działań ratowniczo-gaśniczych;
- 8) wydzielone pomieszczenia dla służb kierujących zabezpieczeniem imprezy masowej.

Organizator opracowuje i udostępnia osobom uczestniczącym w imprezie masowej regulamin obiektu (terenu) oraz regulamin imprezy masowej zawierający warunki uczestnictwa i zasady zachowania się osób na niej obecnych.

Organizator opracowuje instrukcję postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i w czasie imprezy masowej.

Ilość członków służby informacyjnej i porządkowej wymagana przez ustawę o bezpieczeństwie imprez masowych.

Liczebność służby porządkowej oraz służby informacyjnej określa się w następujący sposób:

- 1) w przypadku imprezy masowej niebędącej imprezą masową podwyższonego ryzyka - co najmniej 10 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 300 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, i co najmniej 1 członek służby porządkowej lub służby informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 20 % ogólnej liczby członków służb stanowią członkowie służby porządkowej;
- 2) w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka - co najmniej 15 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 200 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, i co najmniej 2 członków służb: porządkowej lub informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 50 % ogólnej liczby członków służb stanowią członkowie służby porządkowej.

Kto wydaje zezwolenie na organizację imprezy i obowiązki organizatora w tym zakresie?

Organem wydającym zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej, zwanym dalej "organem", jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej.

W celu przeprowadzenia imprezy masowej organizator, nie później niż na 30 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia:

- 1) występuje do organu z wnioskiem o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej;
- 2) zwraca się do właściwego miejscowo komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji i właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, kierownika jednostki organizacyjnej pomocy doraźnej (pogotowia ratunkowego) i państwowego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii o niezbędnej wielkości sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia imprezy masowej, zastrzeżeniach do stanu technicznego obiektu (terenu) oraz o przewidywanych zagrożeniach;

Cel oraz miejsca obowiązkowej rejestracji obrazu i dźwięku imprez masowych.

Gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych odbywa się w celu zapobiegania przestępstwom i wykroczeniom związanym z tymi imprezami oraz ich zwalczania.

Przetwarzanie informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych odbywa się zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych bez obowiązku informowania osób, których one dotyczą.

Miejscami podlegającymi obowiązkowej rejestracji obrazu są:

- 1) kasy biletowe na terenie imprezy masowej - w przypadku imprezy odpłatnej;
 - 2) bramy, furtki i inne miejsca przeznaczone do wejścia uczestników na teren imprezy masowej;
 - 3) drogi dla służb ratowniczych, drogi ewakuacyjne oraz ciągi komunikacyjne na terenie imprezy masowej z wyłączeniem klatek schodowych;
 - 4) parkingi zorganizowane na terenie imprezy masowej;
 - 5) sektory dla uczestników imprezy masowej;
 - 5) płyta boiska lub scena,
 - 6) ogrodzenia zewnętrzne obiektu, granica terenu, na którym odbywa się impreza masowa
- Miejsca te powinny znajdować się w zasięgu co najmniej dwóch urzędzeń utrwalających obraz i dźwięk.

Zasady ogólne zabezpieczania imprez masowych

Bezpieczeństwo imprezy masowej – zapewnienie bezpieczeństwa spoczywa na organizatorze imprezy.

Członkowie służby informacyjnej są pierwszym i podstawowym źródłem informacji dla uczestników imprezy masowej. Stanowią największą liczebnie grupę zabezpieczającą. Rola służb informacyjnych została sprawdzona w Europie. Rozwiązania ustawowe w Polsce wzorowane są na zachodnioeuropejskich Stewardach.

Warunki bezpieczeństwa imprezy masowej – ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych w art. 6 nakazuje organizatorowi zapewnić:

- spełnienie wymogów określonych w przepisach prawa, a szczególności przepisów prawa budowlanego, w przepisach sanitarnych i przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
- służbę porządkową i informacyjną;
- pomoc medyczną i zaplecze higieniczno – sanitarne;
- drogi ewakuacyjne oraz drogi dojazdu dla służb ratowniczych i Policji;
- warunki zorganizowania łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej;
- sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne do działań ratowniczo – gaśniczych;
- w razie potrzeby pomieszczenia dla służb kierujących zabezpieczeniem, regulamin obiektu lub regulamin imprezy masowej.

Powyższe wymagania są ogólne i stanowią wskazówkę do działań organizatora od którego wymaga się dobrej znajomości prawa z różnych dziedzin.

Przed imprezą i w trakcie trwania imprezy zwrócić uwagę na:

- sprawdzenie czy obiekt ma aktualne wszystkie przeglądy np. instalacji elektrycznej, wentylacyjnej, okresowych sprawdzeń obiektu przez nadzór budowlany itp.
- dysponować opinią straży pożarnej o prawidłowym wyposażeniu obiektu w sprzęt przeciwpożarowy
- zapewnić właściwą liczbę członków służb porządkowych i informacyjnych
- dokonać odprawy ze służbami (przekazać pełną informację o rozmieszczeniu sprzętu przeciwpożarowego, punktów medycznych, dróg ewakuacyjnych itp.
- zapewnić drożność dróg ewakuacyjnych (doświadczenia tragicznych wydarzeń wskazują, że wielkość tragedii spowodowana była brakiem dróg ewakuacyjnych)
- zapoznać członka służb porządkowych i informacyjnych z regulaminem imprezy

Odpowiedzialność służb informacyjnych i porządkowych:

Rola służb porządkowych i informacyjnych jest pierwszoplanowa w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej. Ustawodawca wyposażył służby w uprawnienia umożliwiające realizację zadania oraz nakazał w zależności od potrzeb wyposażyć służby w odpowiedni sprzęt. Ilość minimalna członków obu służb jest wyraźnie w ustawie określona. Stwierdzić należy, że członkowie służby informacyjnej z jednej strony są najważniejszym dla uczestnika źródłem informacji, udzielania pomocy, z drugiej zaś mają wpływ na bezpieczeństwo poprzez niedopuszczenie do udziału w imprezie osób nieuprawnionych jak i osób uprawnionych, ale zagrażających bezpieczeństwu przez swoje niedozwolone

zachowanie (albo co najmniej naruszające zasady współżycia społecznego). W przypadku konieczności interwencji członek służby porządkowej ma obowiązek wezwać członka służby porządkowej. Prawo nie wymaga, aby członek służby informacyjnej podejmował interwencję samodzielnie w stosunku do osób nie przestrzegających regulaminu.

Członkami służb porządkowych są osoby wpisane na listę kwalifikowanego pracownika ochrony, przeszkolonego, którzy mają prawo użycia środków przymusu bezpośredniego. Członkowie tych służb mają szersze kompetencje. Wezwani przez członka służby informacyjnej nie mają prawa odmówić „pomocy”. Członkowie obu służb ponoszą odpowiedzialność zarówno wtedy, gdy nie wykonują swoich obowiązków (bierność) jak i wtedy, gdy przekraczają uprawnienia.

W konsekwencji również zakres obowiązków obu służb jest inny. Członkowie służby porządkowej działają na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego w czasie i w miejscu trwania imprezy masowej, natomiast członkowie służby informacyjnej zajmują się wyłącznie działaniem na rzecz bezpieczeństwa uczestników imprezy masowej, w szczególności przez informowanie ich o przyjętych rozwiązaniach organizacyjnych.

Zasady ustalania tożsamości osoby legitymowanej w związku z imprezą masową.

Przed rozpoczęciem legitymowania osoby uczestniczącej w imprezie masowej, w celu ustalenia jej tożsamości, członek służby porządkowej jest obowiązany użyć zwrotu: "służba porządkowa", a członek służby informacyjnej zwrotu: "służba informacyjna", oraz:

1) okazać umieszczony w widocznym miejscu identyfikator wydany przez organizatora imprezy masowej, w sposób umożliwiający osobie legitymowanej odczytanie danych na nim umieszczonych;

2) podać podstawę prawną i przyczynę legitymowania.

Podczas wykonywania czynności, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej jest zobowiązany, na żądanie osoby legitymowanej, podać swoje imię i nazwisko.

Tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie:

- 1) dowodu osobistego;
- 2) tymczasowego zaświadczenia tożsamości;
- 3) paszportu;
- 4) prawa jazdy;
- 5) legitymacji szkolnej lub studenckiej;
- 6) dokumentu stwierdzającego tożsamość cudzoziemca;
- 7) innych dokumentów potwierdzających tożsamość, zaopatrzonych w wizerunek twarzy i adres zamieszkania osoby legitymowanej.

W razie legitymowania osób uczestniczących w imprezie masowej znajdujących się w pojeździe, gdy uzasadniają to względy bezpieczeństwa, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej ma prawo żądać opuszczenia pojazdu przez te osoby. Odmowa opuszczenia pojazdu jest traktowana jak odmowa poddania się czynnościom, co upoważnia służby do korzystania z uprawnień ustawowych.

Zasady kontroli osobistej uczestnika imprezy masowej? Czego nie można wносить na imprezę masową.

Przeglądanie odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej powinno być dokonywane przez członka służby porządkowej lub członka służby informacyjnej tej samej płci co osoba kontrolowana.

Przed rozpoczęciem przeglądania zawartości bagażu lub odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej członek służby porządkowej jest obowiązany użyć zwrotu: "służba porządkowa", a członek służby informacyjnej zwrotu: "służba informacyjna", oraz:

1) okazać umieszczony w widocznym miejscu identyfikator wydany przez organizatora imprezy masowej, w sposób umożliwiający osobie, której bagaż lub odzież są przeglądane, odczytanie danych na nim umieszczonych;

2) podać podstawę prawną i przyczynę przeglądania zawartości bagażu lub odzieży.

Podczas wykonywania czynności, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej jest zobowiązany, na żądanie osoby uczestniczącej w imprezie masowej, podać swoje imię i nazwisko.

Przed przystąpieniem do przeglądania zawartości bagażu lub odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej wzywa tę osobę do okazania ich zawartości.

W przypadku konieczności przejrzania zawartości bagażu lub odzieży osób uczestniczących w imprezie masowej znajdujących się w pojeździe członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej ma prawo żądać opuszczenia pojazdu przez te osoby. Odmowa opuszczenia pojazdu jest traktowana jak odmowa poddania się czynnościom.

W przypadku stwierdzenia w zawartości przeglądanej bagażu lub przeglądanej odzieży przedmiotów, których wnoszenie na imprezę masową i posiadanie na imprezie masowej jest niedozwolone, lub zachowania się osoby uczestniczącej w imprezie masowej niezgodnie z regulaminem tej imprezy lub regulaminem obiektu (terenu):

1) członek służby porządkowej odmawia wpuszczenia tej osoby na imprezę masową lub usuwa ją z miejsca przeprowadzania tej imprezy;

2) członek służby informacyjnej wzywa niezwłocznie członka służby porządkowej w celu wykonania czynności.

W przypadku zaistnienia podejrzenia popełnienia przestępstwa, a w szczególności stwierdzenia w zawartości przeglądanej bagaży lub przeglądanej odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów, materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych, materiałów pożarowo niebezpiecznych, napojów alkoholowych, środków odurzających lub substancji psychotropowych, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej dokonuje ujęcia osoby, u której w zawartości przeglądanej bagaży lub przeglądanej odzieży stwierdzono te przedmioty, i po ich odebraniu sporządza notatkę z tej czynności, a następnie przekazuje tę osobę Policji wraz z odebranymi przedmiotami.

Misja służb organizatora imprezy, uprawnienia i obowiązki służb porządkowych i informacyjnych

Trudno sobie dzisiaj wyobrazić imprezę masową bez członków służb informacyjnych i porządkowych. Służby te działają na rzecz uczestnika imprezy, dla jego dobra, są akceptowani przez uczestników. Misją jest więc służyć uczestnikom imprezy masowej. Misja ta wymaga od członka służb szczególnych cech charakteru jak: opanowanie, kultura osobista, traktowanie wszystkich uczestników na zasadzie równości, nie podejmowania zbędnych działań.

Członka służby porządkowej i członka służby informacyjnej, w zależności od przewidywanych zagrożeń i wykonywanych zadań, wyposaża się w:

- 1) urządzenia zapewniające bezprzewodowo;
- 2) ręczny wykrywacz metalu;
- 3) latarkę;
- 4) środki opatrunkowe;
- 5) wzory biletów lub innych dokumentów uprawniających do przebywania na imprezie masowej;
- 6) notes i długopis;
- 7) środki transportu;
- 8) niezbędne środki ochrony.

Członka służby porządkowej, w zależności od przewidywanych zagrożeń, wyposaża się w środki przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek lub ręcznych miotaczy gazu. Może on na podstawie ustawy o ochronie osób i mienia użyć środków przymusu bezpośredniego. Stosowanie środków przymusu jest ostatecznością – pamiętać należy, że podjęte bez podstawy, przekraczające zasady może spowodować agresję tłumu.

Zasady wykonywania zadań członka służby informacyjnej i porządkowej

Organizator imprezy jest zobowiązany do zapewnienia służb odpowiednio licznych w stosunku do liczby miejsc dla osób w obiekcie lub na terenie, gdzie impreza masowa będzie organizowana, oraz w stosunku do mogących wystąpić zagrożeń porządku publicznego (w tym ewentualnym uznaniu imprezy masowej za imprezę o podwyższonym ryzyku oraz do liczby osób, które mogą być obecne na imprezie masowej. Liczebność służby porządkowej oraz służby informacyjnej powinna wynosić co najmniej 10 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 300 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej i co najmniej 1 członek służby porządkowej lub służby informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 20% ogólnej liczby członków służb powinni stanowić członkowie służby porządkowej. W przypadku imprezy o podwyższonym ryzyku, co najmniej 15 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 200 widzów, którzy mogą być obecni na imprezie i co najmniej 2 członków służb porządkowej lub informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 50% ogólnej liczby członków służb powinni stanowić członkowie służby porządkowej.

Uprawnienia służb informacyjnych i porządkowych w czasie imprezy masowej

1. Służby porządkowe i informacyjne są uprawnione do:
 - 1) sprawdzania i stwierdzania uprawnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej, a w przypadku stwierdzenia braku takich uprawnień - wezwania ich do opuszczenia imprezy masowej;
 - 2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
 - 3) przeglądania zawartości bagaży i odzieży osób w przypadku podejrzenia, że osoby te wnoszą lub posiadają przedmioty - broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów, materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych, materiałów pożarowo niebezpiecznych, napojów alkoholowych, środków odurzających lub substancji psychotropowych.
 - 4) wydawania poleceń porządkowych osobom zakłócającym porządek publiczny lub zachowującym się niezgodnie z regulaminem imprezy masowej lub regulaminem obiektu (terenu), a w przypadku niewykonania tych poleceń - wezwania ich do opuszczenia imprezy masowej;

5) ujęcia, w celu niezwłocznego przekazania Policji, osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla dóbr powierzonych ochronie oraz osób dopuszczających się czynów zabronionych.

2. służby porządkowe uprawnione są do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przypadku konieczności podjęcia co najmniej jednego z następujących działań:

- 1) wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem;
- 2) odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;

Środkami przymusu bezpośredniego są:

- 1) siła fizyczna w postaci technik transportowych,
- 2) kajdanki: zakładane na ręce,
- 3) chemiczne środki obezwładniające w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających,

3. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być wykonywane w sposób zapewniający poszanowanie godności ludzkiej oraz innych dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.

„Wśród¹ wspólnych uprawnień wymienić należy sprawdzanie i stwierdzanie uprawnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej, a w przypadku stwierdzenia braku takich uprawnień - wzywianie ich do opuszczenia imprezy masowej. Chociaż wyrazy **"sprawdzać"** i **"stwierdzać"** określa się jako bliskoznaczne, należy je rozróżniać, ponieważ **odnoszą się do różnych momentów, w których są realizowane**. Według znaczenia słownikowego "sprawdzać" to inaczej "kontrolować, badać, czy coś jest zgodne z prawdą, czy jest tak, jak być powinno". Z kolei "stwierdzać", zgodnie ze słownikiem języka polskiego, oznacza "przekonawszy się o czymś, uznać to za pewne, prawdziwe". Wydaje się zatem, że "sprawdzanie" jest czynnością wyprzedzającą "stwierdzenie", które bardziej należy utożsamiać z czynnością następującą po określonym zdarzeniu.

Słusznie przyjmuje się w piśmiennictwie, że sprawdzanie uprawnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej jest dokonywane przed dopuszczeniem osoby do uczestnictwa w imprezie masowej, natomiast stwierdzanie dotyczy osób już uczestniczących w imprezie. Sprawdzenia uprawnień osoby do uczestniczenia w imprezie masowej członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej dokonuje przez skontrolowanie, czy osoba ta posiada ważny bilet lub inny dokument uprawniający do przebywania na imprezie masowej. Czynności tej dokonuje się przez porównanie okazanego przez uczestnika imprezy masowej biletu lub innego dokumentu uprawniającego do przebywania na imprezie masowej z jego wzorem. W przypadku meczu piłki nożnej można dodatkowo porównać dane umieszczone na bilecie wstępu na mecz z dokumentem potwierdzającym tożsamość posiadacza biletu. Można także sprawdzić, czy wobec osoby uczestniczącej w imprezie masowej nie został wydany np. zakaz wstępu na imprezy masowe, zakaz zagraniczny lub zakaz klubowy, co następuje przez porównanie danych tej osoby z informacjami posiadanymi przez organizatora imprezy masowej.

Drugie z uprawnień, czyli **legitymowanie, może następować tylko w jednym celu, a mianowicie ustalenia tożsamości określonej osoby fizycznej uczestniczącej w imprezie masowej**. Chodzi tu o poznanie imienia i nazwiska tej osoby, a także innych danych, np. daty urodzenia, które pozwolą na bezsporne jej zidentyfikowanie. Podstawą skorzystania z tego uprawnienia jest np. zweryfikowanie podejrzenia, że dana osoba jest tą, która jest poszukiwana przez organy ścigania, a także ustalenie tożsamości w związku z popełnionym przestępstwem, wykroczeniem czy też innym naruszeniem porządku prawnego. Przed rozpoczęciem legitymowania osoby uczestniczącej w imprezie masowej w celu ustalenia jej tożsamości członek służby porządkowej jest obowiązany użyć zwrotu "służba porządkowa", a członek służby informacyjnej zwrotu "służba informacyjna". Dodatkowo należy: okazać umieszczony w widocznym miejscu identyfikator wydany przez organizatora imprezy masowej w sposób umożliwiający osobie legitymowanej odczytanie danych na nim umieszczonych oraz podać podstawę prawną, tj. art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, i przyczynę legitymowania. Podczas tych czynności na żądanie osoby legitymowanej członek służby jest zobowiązany podać swoje imię i nazwisko. Oznacza to, że nie musi się przedstawiać przed rozpoczęciem legitymowania, ale dopiero gdy zwróci się o to do niego osoba legitymowana."

Obowiązki służb porządkowych

Służby porządkowe są obowiązane:

- 1) odmówić wstępu na imprezę masową:
 - a) osobie, wobec której zostało wydane orzeczenie:
 - zakazujące wstępu na imprezę masową,
 - zobowiązujące do powstrzymania się od przebywania w miejscach przeprowadzania imprez masowych, wydane przez sąd wobec skazanego w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia

¹ Cezary Kąkol „Komentarz do art.20 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych” LEX

wolności albo wobec nieletniego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,

b) osobie, wobec której został wydany zakaz zagraniczny,

c) osobie, wobec której został wydany zakaz klubowy,

d) osobie odmawiającej poddania się czynnościom legitymowania, przeglądania zawartości bagaży

e) osobie znajdującej się pod widocznym wpływem alkoholu, środków odurzających, psychotropowych lub innych podobnie działających środków,

f) osobie posiadającej broń lub inne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje odurzające i psychotropowe

g) osobie zachowującej się agresywnie, prowokacyjnie albo w inny sposób stwarzającej zagrożenie dla bezpieczeństwa lub porządku publicznego;

2) usunąć z miejsca przeprowadzania imprezy masowej osoby, które swoim zachowaniem zakłócają porządek publiczny lub zachowują się niezgodnie z regulaminem obiektu (terenu) lub regulaminem imprezy masowej;

3) usunąć z miejsca przeprowadzania imprezy masowej osoby, które weszły mimo obowiązującego ich zakazu

W przypadku gdy działania służby porządkowej, o których mowa w ust. 1, są nieskuteczne, organizator lub kierownik do spraw bezpieczeństwa występuje do Policji o udzielenie pomocy, niezwłocznie potwierdzając ten fakt pisemnym zgłoszeniem. Po przybyciu Policji lub Żandarmerii Wojskowej wszystkie służby wykonują polecenia funkcjonariuszy tych organów.

Obowiązki służb informacyjnych:

Służby informacyjne są obowiązane do:

1) informowania o udogodnieniach oraz wymogach bezpieczeństwa określonych przez organizatora lub służby ratownicze;

2) informowania o umiejscowieniu punktów medycznych, gastronomicznych i sanitarnych;

3) nadzorowania bezpiecznego wejścia i wyjścia osób uczestniczących w imprezie masowej;

4) niedopuszczania osób uczestniczących w imprezie masowej do miejsc nieprzeznaczonych dla publiczności;

5) niezwłocznego reagowania na incydenty i zagrożenia oraz podejmowania niezbędnych działań zaradczych, w szczególności poprzez informowanie o nich służb porządkowych;

6) obserwowania wszystkich obszarów potencjalnego zagrożenia i przeciwdziałania nadmiernemu zagęszczeniu osób;

7) pilnowania przestrzegania postanowień regulaminu obiektu (terenu) i regulaminu imprezy masowej;

8) reagowania na skargi składane przez osoby uczestniczące w imprezie masowej.

Przestępstwem jest czyn człowieka zabroniony przez ustawę pod groźbą kary jako zbrodnia lub występki, bezprawny, zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu wyższym jak znikomy.

Cechy przestępstwa:

1. czyn człowieka (osoba fizyczna, w polskim prawie nie może popełnić przestępstwa osoba prawna

2. zewnętrzne zachowanie się człowieka

3. nie jest przestępstwem zachowanie się człowieka pod wpływem przymusu bezwzględny (człowiek nie mógł się oprzeć, nie było to sterowane jego wolą)

4. czyn zabroniony przez ustawę

5. określony typ przestępstwa musi być spełniony przez tzw. ustawowe znamiona przestępstwa (znamiona opisowe np. pieniądze, uderza, istotne zezwolenie itp.

6. bezprawność czynu

7. zawiniony (wina)

8. społeczna szkodliwość

Wina

Czyn zabroniony popełniony jest umyślnie, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełnienia, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi.

Czyn zabroniony popełniony jest nieumyślnie, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia go jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał i mógł przewidzieć.

(Wina umyślna – zamiar bezpośredni lub ewentualny, wina nieumyślna – przez lekkomyślność lub niedbalstwo zostało przedstawione w części prawa cywilnego). W polskim prawie karnym nie popełnia

przestępstwa sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

Okoliczności wyłączające odpowiedzialność karną

A. Okoliczności wyłączające bezprawność czynu (kontratypy)

Czyn wypełniający znamiona przestępstwa nie jest jednak w rzeczywistości przestępstwem ponieważ na mocy szczególnego przepisu prawnego działanie jest uznane za zgodne z prawem.

Do przypadków tych zaliczamy:

1. obronę konieczną
2. stan wyższej konieczności
3. działanie w ramach uprawnień lub obowiązków
4. zgodę pokrzywdzonego
5. czynności lecznicze
6. karcenie małoletnich
7. uprawianie sportu
8. uzasadnione ryzyko
9. ostateczną potrzebę
10. zwyczaj

B. Okoliczności wyłączające winę

1. niepoczytalność
2. błąd co do faktu
3. nieświadomość bezprawności czynu
4. rozkaz przełożonego

C. Znikoma społeczna szkodliwość czynu

Obrona konieczna polega na odpiersiowaniu bezpośredniego, bezprawnego zamachu na jakiegokolwiek dobro chronione prawem, przy użyciu środków koniecznych do odparcia tego zamachu. Każdy człowiek zaatakowany ma prawo bronić się, nawet jeśli mógł uniknąć ataku przez ucieczkę.

Warunki, które muszą być spełnione to:

- a) obrona musi być reakcją na bezpośredni zamach
- b) zamach musi być bezprawny
- c) zastosowany sposób obrony musi być współmierny do niebezpieczeństwa.

Przy obronie koniecznej proporcjonalność dóbr nie ma istotnego znaczenia, jednakże nie może być nadmierna jeśli jest porównywalna (np. sprawca atakuje konkretny przedmiot – mienie a my używamy w stosunku do niego broni palnej).

Zamachem nazywamy takie zachowanie się człowieka, które stwarza niebezpieczeństwo dla jakiegokolwiek dobra będącego pod ochroną prawa. Przez bezprawność zamachu należy rozumieć jego sprzeczność z prawem w ogóle, a nie koniecznie z prawem karnym. Zamachu dokonać może tylko człowiek i wobec tego obronę konieczną stosujemy tylko wobec człowieka (nie jest obroną konieczną obrona przed atakiem np. psa).

Z wymogu konieczności obrony koniecznej wynika, że dopuszczalne jest stosowanie tylko takich środków, których nie da się zastąpić innymi mniej drastycznymi środkami. Z obroną konieczną wiąże się nierozzerwalnie pojęcie przekroczenia jej granic, wówczas broniący się staje się sprawcą czynu zabronionego. Przekroczenie może nastąpić przez:

- a) świadome użycie nadmiernych środków obrony
- b) spóźnionym lub przedwczesnym stosowaniem obrony.

W razie przekroczenia granic obrony koniecznej, w szczególności gdy sprawca zastosował sposób obrony niewspółmierny do niebezpieczeństwa zamachu, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia. Sąd odstępuje od wymierzenia kary, jeżeli przekroczenie było wynikiem strachu lub wzburzenia usprawiedliwionych okolicznościami.

Art. 25. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto w obronie koniecznej odpiersiowuje bezpośredni, bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro chronione prawem.

§ 2. W razie przekroczenia granic obrony koniecznej, w szczególności gdy sprawca zastosował sposób obrony niewspółmierny do niebezpieczeństwa zamachu, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

§ 3. Nie podlega karze, kto przekracza granice obrony koniecznej pod wpływem strachu lub wzburzenia usprawiedliwionych okolicznościami zamachu.

Stan wyższej konieczności – nie popełnia przestępstwa, kto działa w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego jakimkolwiek dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć, poświęca dobro niższej wartości, równej lub oczywiście nie wyższej ratując to dobro chronione prawem. Źródłem niebezpieczeństwa może być zarówno człowiek jak i siły przyrody (przy obronie koniecznej tylko człowiek). Niebezpieczeństwo musi być bezpośrednie. Działanie osoby poświęcającej dobro

musi być podjęte w celu uchylenia niebezpieczeństwa, którego nie można było inaczej uniknąć (musi udowodnić, że poświęcając jakieś dobro nie mogła inaczej postąpić). Obowiązuje zasada proporcjonalności. Z przekroczeniem stanu wyższej konieczności mamy do czynienia w razie niewspółmierności stanu zagrożenia i działań ochronnych oraz w razie naruszenia zasady konieczności poświęcenia dobra i zasady proporcjonalności czyli poświęcenie dobra niższej wartości.

Niebezpieczeństwo jest pojęciem szerszym od zamachu. Każdy zamach na jakieś dobro jest niebezpieczeństwem dla tego dobra, ale nie odwrotnie.

Art. 26. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto działa w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego jakimkolwiek dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć, a dobro poświęcone przedstawia wartość niższą od dobra ratowanego.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa także ten, kto, ratując dobro chronione prawem w warunkach określonych w § 1, poświęca dobro, które nie przedstawia wartości oczywiście wyższej od dobra ratowanego.

§ 3. W razie przekroczenia granic stanu wyższej konieczności, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

§ 4. Przepisu § 2 nie stosuje się, jeżeli sprawca poświęca dobro, które ma szczególny obowiązek chronić nawet z narażeniem się na niebezpieczeństwo osobiste.

§ 5. Przepisy § 1-3 stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy z ciężących na sprawcy obowiązków tylko jeden może być spełniony.

Działanie w ramach uprawnień lub obowiązków – nie jest bezprawnym działaniem osób, które w innych warunkach zabronionych, realizują ciężący na nich obowiązek zawodowy. (np. policjant w pracy operacyjnej używa fałszywych dokumentów)

Zgoda pokrzywdzonego – nie ma przestępstwa, jeżeli zagrożenie dobra prawnego nastąpiło za zgodą pokrzywdzonego. Zgoda jest prawnie skuteczna, jeśli spełnia określone warunki:

1. dotyczy dobra, którym osoba udzielająca zgody może swobodnie dysponować
2. zgoda jest dobrowolna
3. zgoda istnieje w chwili czynu

Większość dóbr nie może być naruszona nawet za zgodą pokrzywdzonego np. pozbawienie życia, uszkodzenie ciała, podrabianie podpisów na dokumentach.

Czynności lecznicze – warunki a) działanie podjęte było w celach leczniczych b) lecząc działał zgodnie z zasadami sztuki medycznej.

Karcenie małoletnich – nie jest przestępstwem jeśli wykonywane jest w celach wychowawczych przez rodziców lub prawnych opiekunów i nie przekracza pewnego stopnia intensywności (społecznie akceptowana forma)

Ryzyko sportowe – nie jest przestępstwem jeśli uprawianie danej dyscypliny jest prawnie dozwolone, nie zostały naruszone reguły danej dyscypliny sportowej a działanie było podjęte tylko w celu sportowym (np. boks)

Ryzyko nowatorstwa – nie popełnia przestępstwa, kto w celu przeprowadzenia eksperymentu poznawczego, medycznego, technicznego lub ekonomicznego, jeżeli spodziewana korzyść ma istotne znaczenie poznawcze, medyczne lub gospodarcze, a oczekiwanie jej osiągnięcia, celowość oraz sposób przeprowadzenia eksperymentu są zasadne w świetle aktualnego stanu wiedzy. Eksperyment jest niedopuszczalny bez zgody uczestnika.

Ostateczna potrzeba – dotyczy np. wojska „wykonanie rozkazu wydanego przez uprawnioną osobę może być wymuszone przy użyciu niezbędnych do tego środków, jeśli okoliczności wymagają natychmiastowego przeciwdziałania, a posłuchu dla rozkazu nie można osiągnąć w inny sposób

Zwyczaj – społecznie akceptowana forma np. prezent dla lekarza, „lany poniedziałek” itp.

Niepoczytalność – oznacza brak możliwości rozpoznania znaczenia swego czynu lub pokierowania swym postępowaniem, który zachodzi w chwili czynu i spowodowany jest upośledzeniem umysłowym, chorobą psychiczną lub innym zakłóceniem czynności psychicznych (np. dojrzewanie płciowe, wysoka gorączka, zatrucie, skrajne przemęczenie).

- poczytalność ograniczona nie wyłącza odpowiedzialności, wpływa na obniżenie kary

- niepoczytalność lub ograniczona niepoczytalność, która jest wynikiem spożycia alkoholu lub odurzenia się innym środkiem z własnej woli a sprawca przewidywał lub mógł przewidzieć wywołanie takiego stanu nie zwalnia z odpowiedzialności.

Błąd co do faktu – jest to sytuacja, gdy zachodzi rozbieżność między jakimś fragmentem rzeczywistości a wyobrażeniem o nim sprawcy i musi dotyczyć okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego. Najczęściej błąd ten wyklucza winę umyślną.

Nieświadomość bezprawności czynu – dotyczy całościowej prawnej oceny czynu, czyli sprawca nie miał świadomości iż dany czyn jest niedozwolony a ta nieświadomość jest usprawiedliwiona np. cudzoziemiec w pewnych sytuacjach może tłumaczyć się nieznajomością przepisów prawa

Rozkaz przełożonego – żołnierz dopuszczający się czynu zabronionego będącego wykonaniem rozkazu nie popełnia przestępstwa, chyba że wykonując rozkaz umyślnie popełnia przestępstwo.

Znikoma szkodliwość społeczna – nie stanowi przestępstwa czyn, którego społeczna szkodliwość jest znikoma. Sąd bierze pod uwagę takie okoliczności jak: rozmiar wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, postać zamiaru, motywacja sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności itp.

Charakterystyka wybranych przestępstw

Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu

1.zabójstwo

Konieczne jest ustalenie, że nastąpiła śmierć człowieka. Musi nastąpić śmierć mózgowa tj. trwałe i nieodwracalne ustanie funkcji pnia mózgu

2.morderstwo

Umyślnie zabicie człowieka jeżeli zostało popełnione

- a)ze szczególnym okrucieństwem
- b)w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem
- c)w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie
- d)z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych

3.zabójstwo w afekcie

„W stanie silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami”
pokrzywdzony musi spowodować krzywdę sprawcy

4.dzieciobójstwo

Pod wpływem silnego przeżycia związanego z przebiegiem porodu, znacznym zniekształceniem płodu lub ze szczególnie trudną sytuacją osobistą

5.zabójstwo eutanatyczne

Na żądanie ofiary i pod wpływem współczucia dla niej

6.namowa lub pomoc do samobójstwa

Doprowadzenie do zamachu samobójczego namową lub przez udzielenie pomocy

7.nieumyślne spowodowanie śmierci

Popełnia się przez lekkomyślność lub niedbalstwo

8.aborcja

Polega na stosowaniu przemocy wobec kobiety ciężarnej lub przerywanie ciąży bez jej zgody w inny sposób, albo doprowadzenie kobiety ciężarnej do przerwania ciąży przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem

9. spowodowanie uszczerbku na zdrowiu

Obejmuje a) naruszenie czynności narządów ciała (np. złamanie)
b) rozstrój zdrowia (np. zakażenie chorobą zakaźną)

Rozróżniamy trzy stopnie przestępstwa:

a)ciężki - pozbawienie człowieka wzroku, słuchu, mowy i zdolności płodzenia, spowodowanie innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długo trwałej choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała

b)średni – pozostałe gdy naruszenie czynności narządów ciała lub rozstrój zdrowia trwało dłużej niż 7 dni

c) lekki -- naruszenie czynności narządów ciała lub rozstrój zdrowia trwało poniżej 7 dni

10.bójka i pobicie

Przez bójkę rozumie się starcie między co najmniej trzema osobnikami, z których każda występuje w podwójnej roli - atakującego i broniącego się.

Pobicie to zajęcie, w którym co najmniej dwie osoby występują czynnie przeciwko innej osobie lub osobom.

Rozróżniamy niebezpieczną bójkę (pobicie) tj. gdy naraża się człowieka na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego lub średniego uszczerbku na zdrowiu oraz gdy następuje użycie broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu

11.narażenie na niebezpieczeństwo

Wystarczy tylko narażenie, skutek nie jest konieczny np. wyrzucenie przedmiotu przez okno na ulicę

12. nieudzielenie pomocy w niebezpieczeństwie

Nałożony jest obowiązek udzielenia pomocy na każdego, kto jest świadkiem położenia innej osoby grożącego bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, o ile nie naraża się sam (prawo nie wymaga bohaterstwa). Jeżeli pomocy udziela instytucja (np. pogotowie) lub osoba do tego powołana to nie ma obowiązku udziału innych osób

Przestępstwa przeciwko wolności

1. pozbawienie człowieka wolności

Można je popełnić jedynie z winy umyślnej. Z typem kwalifikowanym mamy do czynienia wówczas, gdy pozbawienie wolności trwało dłużej niż 7 dni lub łączyło się ze szczególnym udręczaniem

2. groźba karalna

Groźba musi wywołać u pokrzywdzonego uzasadnione obawy, że będzie spełniona i musi zawierać groźbę popełnienia przestępstwa

3. zmuszanie

Zmuszanie jest przestępstwem naruszającym wolność człowieka do zachowania się zgodnie ze swoją wolą za pomocą przemocy lub groźby bezprawnej. Przemoc oznacza fizyczne oddziaływanie na człowieka bezpośrednio lub za pośrednictwem rzeczy, które uniemożliwia opór lub go przełamuje albo wpływa na kształtowanie się jego woli przez stosowanie fizycznej dolegliwości.

Groźba bezprawna (pojęcie szersze od groźby karalnej) obejmuje poza groźbą popełnienia przestępstwa, groźbę spowodowania postępowania karnego i groźbę rozgłaszania wiadomości uwłaczających czci zagrożonego lub jego najbliższych.

Jest to przestępstwo bezskutkowe, istotny jest cel sprawcy (szantaż, wymuszanie zwrotu wierzytelności)

4. naruszenie miru domowego

Polega na wdarciu się do obiektu lub nie opuszczeniu go wbrew żądaniu osoby uprawnionej

Przestępstwa przeciwko mieniu

1. kradzież

Jest to zabranie cudzej rzeczy w celu przywłaszczenia

2. kradzież z włamaniem

Istotą jest pokonanie zabezpieczenia

3. rozbój

Polega na zabraniu cudzej rzeczy w celu przywłaszczenia przy użyciu jednego z trzech sposobów:

- a) używając przemocy wobec osoby
- b) grożąc natychmiastowym użyciem takiej przemocy
- c) doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności

4. kradzież rozbójnicza

Stosowanie przemocy lub groźby następuje tu bezpośrednio po dokonaniu zaboru dla utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy

5. wymuszenie rozbójnicze

Polega na zmuszaniu innej osoby do rozporządzenia mieniem przemocą, groźbą zamachu na życie lub zdrowie albo gwałtownego zamachu na mienie (np. okup za porwane dziecko)

6. przywłaszczenie

Brak elementu zaboru, polega na bezprawnym włączeniu cudzej rzeczy lub prawa do swojego majątku np. nie ma zamiaru oddać rzeczy pożyczonej

7. oszustwo

Może być dokonane przez jedno z trzech sposobów:

- a) wprowadzenie w błąd
- b) wyzyskanie błędu
- c) wyzyskanie niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania

8. niszczenie lub uszkodzanie mienia

9. porwanie pojazdu

Zabór pojazdu w celu krótkotrwałego użycia.

10. paserstwo

Paserstwo umyślne można popełnić przez jedną z czterech form:

- a) nabycie rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego
- b) pomoc do zbycia
- c) przyjęcie rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego
- d) pomoc do ukrycia

Paserstwo nieumyślne popełnia osoba, która jak w przypadku paserstwa umyślnego wchodzi w posiadanie rzeczy pochodzącej z czynu zabronionego o której na podstawie towarzyszących okoliczności powinna i może przypuszczać że uzyskana została za pomocą czynu zabronionego.

11.nadużycie telefonu

Uruchomienie telefonu na cudzy rachunek przez podłączenie się do przewodów na zewnątrz obiektu lub urządzeń centrali telefonicznych do których ma dostęp. Dzwonienie na fałszywy żeton, kartę nie jest przestępstwem lecz wykroczeniem zwanym „szalbierstwem”

12.bezprawne uzyskanie programu komputerowego, oszustwo komputerowe

Typy kwalifikowane przestępstw przeciwko mieniu lub wpływające na zaostrzenie kary zachodzą wtedy, gdy mamy do czynienia z działaniem sprawcy powodujące szkody:

- 1.w mieniu znacznej wartości- jest to mienie o wartości nie mniejszej niż dwustukrotność najniższego wynagrodzenia pracowników
2. w mieniu wielkiej wartości, gdy szkoda przekracza tysiąckrotność najniższego wynagrodzenia
3. przedmiotem przestępstwa są dobra szczególniego znaczenia dla kultury

Spółeczny i prawny obowiązek powiadomienia organu powołanego do ścigania przestępstw o przestępstwie ściganym z urzędu

1. Obowiązek prawny (art.240 kodeksu karnego – nie zgłoszenie zagrożone jest karą do 3 lat pozbawienia wolności)

Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu przestępczego jest zobowiązany powiadomić w przypadku niżej wymienionych przestępstw:

- zabójstwo z pobudek narodowych, etnicznych, rasowych i politycznych albo powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu osoby należącej do takiej grupy
- zdrada ojczyzny
- zamach stanu
- zamach na życie Prezydenta
- zamach na jednostkę wojskową
- zabójstwo
- spowodowanie zdarzenia zagrażającego wielu osobom
- opanowanie statku wodnego lub powietrznego
- zatrzymanie zakładnika celem zmuszenia organu państwowego lub samorządowego do określonego działania

2. Dla pozostałych przestępstw ściganych z urzędu – społeczny obowiązek

3. Instytucje państwowe i samorządowe są obowiązane powiadomić o każdym przestępstwie ściganym z urzędu

Wykroczenia

Wykroczeniem jest czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5000 zł lub kary nagany. Przepisami i wykroczeniami podobnymi są przestępstwa i wykroczenia należące do tego samego rodzaju; przestępstwa i wykroczenia z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia albo przestępstwa i wykroczenia popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej uważa się za przestępstwa i wykroczenia podobne.

Do wykroczeń będących czynami karalnymi należą następujące:

- zakłócanie porządku publicznego, spoczynku nocnego,
- niszczenie znaków umieszczanych przez organ państwowy lub ostrzegających o niebezpieczeństwie,
- rzucanie kamieniami w pojazd mechaniczny będący w ruchu,
- prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka,
- kradzież rzeczy o wartości do 250 zł.,
- paserstwo (wartość do 250 zł.),
- niszczenie rzeczy o wartości do 250 zł.,
- nabywanie biletów na imprezy w celu odsprzedaży z zyskiem,
- złośliwe uszkodzanie urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego (zegar, automat, telefon, oznaczenie nazwy miejscowości, itp.)

Przepisy karne z ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych

Art. 54. 1. Kto nie wykonuje polecenia porządkowego lub wezwania, wydanego na podstawie niniejszej ustawy przez służby porządkowe lub służby informacyjne, w czasie i w miejscu imprezy masowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto w czasie trwania:

- 1) imprezy masowej przebywa w miejscu nieprzeznaczonym dla publiczności;

2) masowej imprezy sportowej przebywa w sektorze innym niż wskazany na bilecie wstępu lub innym dokumencie uprawniającym do przebywania na imprezie masowej i nie opuszcza tego sektora mimo wezwania osoby uprawnionej.

Art. 55. Kto nie wykonuje polecenia wydanego przez Policję lub Żandarmerię Wojskową, w miejscu i w czasie trwania imprezy masowej,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 56. Kto wbrew przepisom ustawy wnosi lub posiada na imprezie masowej napoje alkoholowe,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 57. Kto, będąc do tego zobowiązany, nie przekazuje informacji dotyczącej bezpieczeństwa imprezy masowej albo przekazuje informację nieprawdziwą w tym zakresie,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 57a. Kto w miejscu i w czasie trwania masowej imprezy sportowej używa elementu odzieży lub przedmiotu w celu uniemożliwienia lub istotnego utrudnienia rozpoznania osoby,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 58. 1. Kto organizuje imprezę masową bez wymaganego zezwolenia lub niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu albo przeprowadza ją wbrew wydanemu zakazowi,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 240 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

2. Kto, organizując imprezę masową, nie zachowuje wymogów i warunków bezpieczeństwa określonych w art. 5 ust. 2 lub w art. 6 ust. 1,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych.

3. Tej samej karze podlega, kto będąc członkiem służby porządkowej lub służby informacyjnej, przekraczając swoje uprawnienia lub niedopełniając obowiązków powoduje zagrożenie bezpieczeństwa imprezy masowej.

Art. 59. 1. Kto wnosi lub posiada na imprezie masowej broń, w rozumieniu ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576, z późn. zm.), wyroby pirotechniczne, materiały pożarowo niebezpieczne lub inne niebezpieczne przedmioty lub materiały wybuchowe,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Sąd może orzec przepadek przedmiotów, o których mowa w ust. 1, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 60. 1. Kto w czasie trwania masowej imprezy sportowej, w tym meczu piłki nożnej, wdiera się na teren, na którym rozgrywane są zawody sportowe, albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszcza,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

1a. Kto w czasie trwania imprezy masowej wdiera się na teren obiektu lub na teren, gdzie prowadzona jest impreza masowa albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszcza,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

2. Kto w czasie trwania imprezy masowej rzuca przedmiot, mogący stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osób przebywających na terenie lub w obiekcie, gdzie odbywa się impreza masowa, albo w inny, równie niebezpieczny sposób zakłóca przebieg tej imprezy,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 120 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

3. Karze, o której mowa w ust. 2, podlega ten, kto w czasie i w miejscu trwania imprezy masowej narusza nietykalność cielesną członka służby porządkowej lub służby informacyjnej.

4. Jeżeli sprawca, dopuszczając się czynów określonych w ust. 1-3, używa elementu odzieży lub przedmiotu do zakrycia twarzy celem uniemożliwienia lub istotnego utrudnienia rozpoznania jego osoby,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 240 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

5. Kto, działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą lub używając niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego, dopuszcza się czynnej napaści na członka służby porządkowej lub służby informacyjnej w czasie i w miejscu trwania imprezy masowej,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 5.

Art. 61. Kto w miejscu i w czasie trwania masowej imprezy sportowej prowokuje kibiców do działań zagrażających bezpieczeństwu tej imprezy,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych albo karze ograniczenia wolności.

Spółeczny i prawny obowiązek powiadomienia organu powołanego do ścigania przestępstw o przestępstwie ściganym z urzędu

1. Obowiązek prawny (art.240 kodeksu karnego – nie zgłoszenie zagrożone jest karą do 3 lat pozbawienia wolności)

Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu przestępczego jest zobowiązany powiadomić w przypadku niżej wymienionych przestępstw:

- zabójstwo z pobudek narodowych, etnicznych, rasowych i politycznych albo powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu osoby należącej do takiej grupy
 - zdrada ojczyzny
 - zamach stanu
 - zamach na życie Prezydenta
 - zamach na jednostkę wojskową
 - zabójstwo
 - spowodowanie zdarzenia zagrażającego wielu osobom
 - opanowanie statku wodnego lub powietrznego
 - zatrzymanie zakładnika celem zmuszenia organu państwowego lub samorządowego do określonego działania
2. Dla pozostałych przestępstw ściganych z urzędu – społeczny obowiązek
3. Instytucje państwowe i samorządowe są obowiązane powiadomić o każdym przestępstwie ściganym z urzędu

Zadania służb organizatora imprezy masowej

Organizator imprezy masowej ma obowiązek:

1. zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom imprezy
2. utrzymać porządek podczas jej trwania
3. zabezpieczyć medycznie imprezę
4. zapewnić właściwe warunki, w szczególności przeciwpożarowych i sanitarnych.

Organizator zapewnia m.in.:

1. spełnienie wymogów określonych w przepisach prawa, w szczególności w przepisach prawa budowlanego, w przepisach sanitarnych i przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej
2. służbę porządkową i informacyjną odpowiednio wyszkoloną i wyposażoną, wyróżniającą się elementami ubioru oraz powołuje kierownika do spraw bezpieczeństwa, kierującego tymi służbami
3. pomoc medyczną oraz zaplecze higieniczno-sanitarne
4. drogi ewakuacyjne oraz drogi umożliwiające dojazd pojazdom służb ratowniczych i policji
5. warunki zorganizowania łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy
6. sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne przy zabezpieczeniu działań ratowniczo-gaśniczych.

Organizator opracowuje i udostępnia osobom uczestniczącym w imprezie masowej regulamin obiektu (terenu) oraz regulamin imprezy masowej zawierający warunki uczestnictwa i zasady zachowania się osób na niej obecnych. Ponadto opracowuje instrukcję postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i w czasie imprezy masowej

Organizator imprezy masowej jest obowiązany do zapewnienia bezpieczeństwa osobom obecnym na imprezie oraz porządku podczas trwania imprezy. Zadanie to realizuje poprzez odpowiednio wyszkoloną i wyposażoną służbę porządkową i informacyjną. Pracownicy tych służb winni wyraźnie się wyróżniać elementami ubioru (jednocześnie oznakowani, w sposób umożliwiający ich identyfikację), a ponadto winni się legitymować identyfikatorem umieszczonym w widocznym miejscu, który powinien zawierać co najmniej następujące informacje:

- nazwę wystawcy,
- numer identyfikacyjny i wizerunek twarzy,
- termin ważności,
- pieczęć i podpis wystawcy.

Organizator prowadzi ewidencję wydanych identyfikatorów, zawierającą następujące dane:

imię i nazwisko oraz numer PESEL członka służby pobierającego identyfikator lub serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, podpis członka służby pobierającego identyfikator, datę i godzinę pobrania, numer zaświadczenia o ukończeniu przez członka służby przeszkolenia w zakresie zabezpieczania imprez masowych i dane identyfikujące wystawcę tego zaświadczenia.

Organizator zobowiązany jest powołać kierownika ds. bezpieczeństwa, który kieruje służbą porządkową i informacyjną.

Służby organizatora imprezy masowej, w tym pracownicy agencji ochrony osób lub mienia, są uprawnione do:

1. Sprawdzania i stwierdzania uprawnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej, a w przypadku stwierdzenia braku takich uprawnień – wezwania ich do opuszczenia imprezy masowej, których dokonuje się poprzez:

- a) sprawdzenie, czy osoba posiada ważny bilet wstępu, identyfikator, zaproszenie albo inny dokument uprawniający do przebywania na imprezie;
- b) porównanie okazanego dokumentu ze wzorem;
- c) ustalenie, czy dane personalne nie zostały zamieszczone w „Centralnym Rejestrze Zakazów Wstępu na Imprezy Masowe” – czynności te mogą być podejmowane do czasu zakończenia imprezy masowej.

2. Legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości – czynność tę realizuje się w szczególności w celu dokonania ustaleń do przebywania na imprezie masowej.

W przypadku legitymowania członek służby informacyjnej jest obowiązany użyć zwrotu „służba informacyjna”, podać swoje imię i nazwisko, oraz w taki sposób okazać, umieszczony w widocznym miejscu, identyfikator potwierdzający uprawnienie do podjęcia czynności, aby osoba legitymowana miała możliwość odczytania danych zawartych w tym dokumencie. Jest on również obowiązany podać podstawę prawną i powód legitymowania. W razie legitymowania uczestników imprezy masowej znajdujących się w pojeździe, gdy uzasadniają to względy bezpieczeństwa, członek służby porządkowej ma prawo żądać opuszczenia pojazdu przez te osoby.

3. Przeglądania zawartości bagaży i odzieży osób, w przypadku podejrzenia, że osoby te wnoszą lub posiadają broń lub inne niebezpieczne przedmioty, materiały wybuchowe, wyroby pirotechniczne, materiały pożarowo niebezpieczne, napoje alkoholowe, środki odurzające lub substancje psychotropowe.

Tryb postępowania w przypadku przeglądania bagażu lub odzieży wygląda następująco: przed przystąpieniem do wykonywania ww. czynności członek służby informacyjnej jest obowiązany użyć zwrotu „służba informacyjna” oraz wykonać pozostałe czynności jak w pkt 2, oraz wezwać osobę do okazania ich zawartości. W przypadku stwierdzenia w zawartości przeglądanych bagaży lub odzieży przedmiotów, których wnoszenie i posiadanie na imprezie jest zabronione, członek służby informacyjnej odmawia wpuszczenia na imprezę osoby, u której stwierdzono posiadanie tych przedmiotów, lub usuwa ją z miejsca przeprowadzania imprezy.

W przypadku stwierdzenia w zawartości przeglądanych bagaży lub odzieży przedmiotów, o których mowa w pkt 3, członek służby informacyjnej dokonuje ujęcia osoby, u której stwierdzono te przedmioty i po ich odebraniu sporządza protokół z tej czynności, a następnie przekazuje tę osobę Policji wraz z odebranymi przedmiotami.

4. Wydawania poleceń porządkowych osobom zakłócającym porządek publiczny lub zachowującym się niezgodnie z regulaminem imprezy masowej lub regulaminem obiektu (terenu), a w przypadku niewykonania tych poleceń – wezwania ich do opuszczenia imprezy masowej.

Przed przystąpieniem do usunięcia osoby z miejsca przeprowadzenia imprezy masowej członek służby porządkowej jest obowiązany użyć zwrotu „służba porządkowa” oraz wykonać czynności określone w pkt 1. Następnie wzywa on osobę usuwaną do opuszczenia miejsca przeprowadzenia imprezy masowej i towarzyszy tej osobie do granicy miejsca, w którym odbywa się impreza masowa.

W przypadku niepodporządkowania się wezwaniu osoby do opuszczenia miejsca przeprowadzania imprezy masowej lub stawiania czynnego oporu:

- a) członek służby porządkowej będący pracownikiem agencji ochrony wynajętej do zabezpieczenia imprezy, wpisany na listę kwalifikowanego pracownika ochrony fizycznej, wyprowadza przy użyciu siły fizycznej osobę, która nie podporządkowuje się wezwaniu, poza granice imprezy masowej;
- b) członek służby informacyjnej, wzywa do przeprowadzenia usunięcia osoby pracownika, o którym mowa wyżej lub zwraca się o pomoc do Policji za pośrednictwem kierownika do spraw bezpieczeństwa.

5. Ujęcia, w celu niezwłocznego przekazania Policji, osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla dóbr powierzonych ochronie oraz osób dopuszczających się czynów zabronionych.

Po ujęciu osoby członek służby porządkowej i informacyjnej jest obowiązany:

- a) poinformować osobę o podstawach prawnych i przyczynach ujęcia;

- b) sprawdzić, czy osoba ujęta posiada broń lub inne niebezpieczne przedmioty (narzędzia) oraz materiały wybuchowe lub materiały pirotechniczne, napoje alkoholowe, środki odurzające lub substancje psychotropowe;
- c) odebrać przedmioty wymienione w pkt b) i przekazać je Policji.

Przy wykonywaniu powyższych czynności pracownicy służby porządkowej okazują identyfikator. Powyższe czynności powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający godność ludzką oraz inne dobra osobiste osoby, stosunku do której zostały podjęte.

Obowiązkiem pracowników służby porządkowej i informacyjnej jest:

- 1) odmowa wstępu na imprezę masową:
 - a) osobom, których dane znajdują się w „Centralnym Rejestrze Zakazów Wstępu na Imprezy Masowe”,
 - b) osobom odmawiającym poddania się sprawdzeniu uprawnień do przebywania na imprezie masowej, wylegitymowania się w celu ustalenia tożsamości oraz przejrzaniu zawartości bagażu lub odzieży, w przypadku podejrzenia wnoszenia na teren imprezy przedmiotów zabronionych,
 - c) osobom znajdującym się pod widocznym wpływem alkoholu, środków odurzających, psychotropowych lub innych podobnie działających środków,
 - d) osobom posiadającym broń lub inne niebezpieczne przedmioty, materiały, wyroby, napoje alkoholowe, środki odurzające lub substancje psychotropowe,
 - e) osobom zachowującym się agresywnie, prowokacyjnie albo w inny sposób stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa lub porządku publicznego

Techniki przeglądania zawartości bagażu i odzieży.

§ 7. 1. Przeglądanie odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej powinno być dokonywane przez członka służby porządkowej lub członka służby informacyjnej tej samej płci co osoba kontrolowana.

2. Przed rozpoczęciem przeglądania zawartości bagażu lub odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej członek służby porządkowej jest obowiązany użyć zwrotu "służba porządkowa", a członek służby informacyjnej zwrotu "służba informacyjna", oraz:

1) okazać umieszczony w widocznym miejscu identyfikator wydany przez organizatora imprezy masowej, w sposób umożliwiający osobie, której bagaż lub odzież są przeglądane, odczytanie danych na nim umieszczonych;

2) podać podstawę prawną i przyczynę przeglądania zawartości bagażu lub odzieży.

3. Podczas wykonywania czynności, o których mowa w ust. 2, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej jest zobowiązany, na żądanie osoby uczestniczącej w imprezie masowej, podać swoje imię i nazwisko.

4. Przed przystąpieniem do przeglądania zawartości bagażu lub odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej wzywa tę osobę do okazania zawartości bagażu lub okazania odzieży.

5. W przypadku konieczności przejrzania zawartości bagażu lub odzieży osób uczestniczących w imprezie masowej znajdujących się w pojeździe, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej ma prawo żądać opuszczenia pojazdu przez te osoby. Odmowa opuszczenia pojazdu jest traktowana jak odmowa poddania się czynności, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy.

6. W przypadku stwierdzenia w zawartości przeglądanej odzieży przedmiotów, których wnoszenie na imprezę masową i posiadanie na imprezie masowej jest niedozwolone, lub zachowania się osoby uczestniczącej w imprezie masowej niezgodnego z regulaminem tej imprezy lub regulaminem obiektu (terenu):

1) członek służby porządkowej odmawia wpuszczenia tej osoby na imprezę masową lub usuwa ją z miejsca przeprowadzania tej imprezy;

2) członek służby informacyjnej wzywa niezwłocznie członka służby porządkowej w celu wykonania czynności, o których mowa w pkt 1.

7. Członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej dokonuje ujęcia osoby uczestniczącej w imprezie masowej, w przypadku gdy stwierdzi, że w zawartości przeglądanej odzieży znajduje się broń lub, wymienione w art. 8 ust. 2 ustawy, inne niebezpieczne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje.

8. Po ujęciu, o którym mowa w ust. 7, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej odbiera broń lub, wymienione w art. 8 ust. 2 ustawy, inne niebezpieczne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje, a następnie niezwłocznie przekazuje Policji osobę, o której mowa w ust. 7, wraz z odebranymi przedmiotami².

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2011 w sprawie wymogów jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne.

Kontrola zawartości bagaży oraz kontrola osób powinna być dokonywana:

1. Z zachowaniem warunków własnego bezpieczeństwa
2. Przeglądanie zawartości bagaży odbywa się za zgodą osoby ubiegającej się na teren imprezy masowej
3. Należy być zaopatrzonym z rękawiczki jednorazowe (lateksy, gumowe)
4. W przypadku kontroli pobieżnej osób należy dokonywać to w sposób nie narażający na utratę dóbr osobistych oraz powinna dokonywać to osoba tej samej płci.
5. W przypadku dokonywania szczegółowej kontroli osoby powinny dokonywać jej co najmniej dwie osoby tej samej płci tylko i wyłącznie za zgodą osoby ujętej.
6. Osobę posiadającą niedozwolone przedmioty należy natychmiast przekazać Policji.

Przykładowe niedozwolone przedmioty:

- jakiegokolwiek broni i niebezpiecznych przedmiotów (w tym np. kasków, parasoli i lasek z ostrym zakończeniem, składanych krzesłek ze stelażem, wyrobów pirotechnicznych lub pojemników wykonanych z twardego materiału),
- żywności i napojów (w tym napojów alkoholowych i innych środków odurzających),
- profesjonalnego sprzętu fotograficznego, video oraz rejestrującego dźwięk,
- materiałów reklamowych oraz zawierających treści polityczne, wulgarne, rasistowskie,
- urządzeń wytwarzających hałas (w tym np. trąbek, bębnów itp.) i urządzeń mechanicznych (w tym rowerów)

Czynność przeglądania ta zakłada pewną powierzchowność, ogólność zapoznania się z zawartością bagaży i odzieży osoby i z pewnością nie jest tożsama z czynnością przeszukania. Czynność ta nie obejmuje przejrzania osoby (np. ciała) Z czynności przejrzania zawartości bagaży i odzieży nie sporządza się protokołu.

Podstawą przejrzania zawartości bagaży i odzieży osoby jest podejrzenie, że osoba ta wnosi lub posiada zabronione przedmioty. Podejrzenie może mieć różne źródła, np. dziwne zachowanie uczestnika imprezy, spożywanie alkoholu, zażywanie narkotyków, a także stan wskazujący na wcześniejsze ich spożywanie lub zażywanie, czy wreszcie informacja od innej osoby.. Przeglądać zawartość bagaży i odzieży można w momencie wchodzenia na imprezę jak i w trakcie imprezy. Przeglądanie odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej powinno być dokonywane przez członka służby porządkowej lub członka służby informacyjnej tej samej płci co osoba kontrolowana. Ten postulat ma na celu uniknięcie zbytecznego skrępowania wynikającego z różnicy płci. W przepisach brak obowiązku, aby członkami służb informacyjnych byli zarówno mężczyźni jak i kobiety, ale taki nakaz prawny jest wskazówką dla organizatora o zapewnienie udziału w służbach obu płci.

Przed rozpoczęciem przeglądania zawartości bagaży lub odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej członek służby porządkowej jest obowiązany użyć zwrotu "służba porządkowa", a członek służby informacyjnej - zwrotu "służba informacyjna", oraz okazać umieszczony w widocznym miejscu identyfikator wydany przez organizatora imprezy masowej, w sposób umożliwiający osobie, której bagaż lub odzież są przeglądane, odczytanie danych na nim umieszczonych oraz podać podstawę prawną i przyczynę przeglądania zawartości bagaży lub odzieży.

Podobnie jak w przypadku legitymowania podczas wykonywania czynności przeglądania członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej są zobowiązani na żądanie osoby uczestniczącej w imprezie masowej podać swoje imię i nazwisko.

Przed przystąpieniem do przeglądania zawartości bagaży lub odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej wzywają tę osobę do okazania ich zawartości. W przypadku konieczności przejrzania zawartości bagaży lub odzieży osób uczestniczących w imprezie masowej znajdujących się w pojeździe członek służby porządkowej lub informacyjnej ma prawo żądać opuszczenia pojazdu przez te osoby. Odmowa opuszczenia pojazdu jest traktowana jak odmowa poddania się czynności przejrzania.

W przypadku stwierdzenia w zawartości przeglądanych bagaży lub odzieży przedmiotów, których wnoszenie na imprezę masową i posiadanie na imprezie masowej jest niedozwolone, lub zachowania się osoby uczestniczącej w imprezie masowej niezgodnie z regulaminem tej imprezy lub regulaminem obiektu (terenu):

- 1) członek służby porządkowej odmawia wpuszczenia tej osoby na imprezę masową lub usuwa ją z miejsca przeprowadzania tej imprezy;
- 2) członek służby informacyjnej wzywa niezwłocznie członka służby porządkowej w celu odmówienia takiej osobie wpuszczenia na imprezę lub usunięcia jej z miejsca jej przeprowadzania.

Członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej dokonują ujęcia osoby uczestniczącej w imprezie masowej w przypadku, gdy stwierdzą, że w zawartości przeglądanej bagaży lub przeglądanej odzieży znajduje się broń lub inne niebezpieczne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje. Po ujęciu tej osoby członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej odbierają jej

broń lub inne niebezpieczne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje, a następnie niezwłocznie przekazują Policji osobę wraz z odebranymi przedmiotami.

Odpowiedzialność karna i cywilna członka służby porządkowej i informacyjnej

Członek służby informacyjnej może ponieść odpowiedzialność karną lub cywilną za zawinione działania niezgodne z prawem (przekroczenie uprawnień), niedopełnienie obowiązku (zaniechanie obowiązku podjęcia działań).

Analizując treść ustawowych uprawnień zwrócić uwagę należy na pojęcia:

- dobro osobiste,
- czyn niedozwolony, szkoda
- ujęcie osoby
- ochrona danych osobowych

Dobra osobiste

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, część, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jej skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa można żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

Dobro osobiste to prawnie chronione wartości niematerialne.

Sąd Najwyższy na temat pojęcia dobra osobistego wypowiedział się w ten sposób: „W wypadku naruszenia dóbr osobistych polegających na obrazie czci uwzględniać należy nie tylko semantyczne znaczenie użytych słów, ale również kontekst sytuacyjny oraz społeczny jego odbiór oceniony według kryteriów właściwych dla ludzi rozsądnych i uczciwych”.

O tym, czy naruszone zostało dobro osobiste decyduje obiektywna ocena danych okoliczności, a nie subiektywne odczucie zainteresowanego.

Określenie „w szczególności ..” oznacza, że zakres pojęcia dobra osobistego jest znacznie szerszy. Dobrem osobistym jest np. stan zdrowia.

Z orzecznictwa sądowego:

„1. Dobra osobiste, ujmowane są w kategoriach obiektywnych, jako wartości o charakterze niemajątkowym, ściśle związane z człowiekiem, decydujące o jego bycie, pozycji w społeczeństwie, będące wyrazem odrębności fizycznej i psychicznej oraz możliwości twórczych, powszechnie uznane w społeczeństwie i akceptowane przez system prawny. Nerozerwalne związanie tych wartości, jako zespołu cech właściwych człowiekowi, stanowiących o jego walorach, z jednostką ludzką wskazuje na ich bezwzględny charakter, towarzyszący mu przez całe życie, niezależnie od sytuacji w jakiej znajduje się w danej chwili. Katalog dóbr osobistych, wymienionych w art. 23 k.c., pozostających pod ochroną prawa cywilnego jest otwarty i wraz ze zmianami stosunków społecznych mogą pojawiać się i znikać pewne dobra,....”

„Czynność sprzeczna z prawem, w danym przypadku z treścią art. 23 kc, nie może być jednocześnie zgodna z zasadami współżycia społecznego ani nawet z przyjętymi zwyczajami, na które zresztą tylko wówczas można się powoływać, gdy konkretny przepis prawa w dyspozycji swej zawiera odesłanie do takich zwyczajów, zaś wspomniany przepis (art. 23) w dyspozycji swej do żadnych zwyczajów się nie odwołuje.”

„1. Działanie nie jest bezprawne, chociażby zagrażało dobru osobistemu lub nawet je naruszało, przede wszystkim wówczas, gdy jest oparte na obowiązującym przepisie prawa albo stanowi wykonywanie prawa podmiotowego. 2..” „Przeszukanie torebki czy innych prywatnych przedmiotów, choć obiektywnie narusza dobra osobiste, w pewnych sytuacjach jest uzasadnione”

Legitymowanie, przeglądanie bagaży nierozzerwalnie związane jest z groźbą naruszenia dobra osobistego i dlatego czynności te mogą być podejmowane z zachowaniem najwyższej kultury, szacunku do drugiej osoby i zawsze z uzasadnieniem konieczności podjęcia takich czynności. Uprawnienie do podjęcia czynności nie oznacza prawo do jego wykorzystywania bez uzasadnienia (będzie to uznane jako przekroczenie uprawnień).

Czyn niedozwolony i odpowiedzialność za szkodę

Czynem niedozwolonym jest działanie wyrządzające szkodę innej osobie. Działanie sprawcy nie musi być zawinione (nieświadome zaniechanie) w prawie cywilnym w przeciwieństwie do prawa karnego.

Przez szkodę należy rozumieć uszczerbek w obecnym i przyszłym majątku, jakiego poszkodowany doznaje wbrew swojej woli. Szkodę stanowi więc różnica między dwoma stanami majątkowymi: tym po wyrządzeniu szkody, a tym, który by istniał, gdyby szkody nie wyrządzono. W pojęciu prawnym szkoda odnosi się tylko do tych przypadków, z którymi jest związana czyjaś odpowiedzialność.

Szkoda majątkowa obejmuje dwa elementy :

1. strata czyli uszczerbek pomniejszający majątek poszkodowanego
2. utracony zysk.

Aby ponieść odpowiedzialność za szkodę muszą zaistnieć łącznie trzy warunki:

1. powstanie szkody
2. szkoda jest wynikiem ludzkiego działania lub zaniechania
3. zachodzi związek przyczynowy między szkodą a działaniem lub zaniechaniem człowieka

Podstawą odpowiedzialności może być np. niewykonanie umowy (odpowiedzialność kontraktowa) lub z mocy prawa - np. dokonanie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność deliktowa).

Odpowiedzialność za tzw. szkodę niemajątkową nazywamy zadośćuczynieniem za krzywdę.

Odpowiedzialność za własne czyny jest odpowiedzialnością podstawową (art. 415 kodeksu cywilnego „Kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, zobowiązany jest do jej naprawienia”).

Odpowiedzialność za cudze czyny:

1. Odpowiedzialność za czyny osób niepełnoletnich i dzieci do 13 roku życia

• osoby te nie odpowiadają z braku winy

• odpowiedzialność ciąży nad osobami, które sprawują nadzór

Odpowiedzialność opiera się na zasadzie domniemanej winy – wyrządzenie szkody jest następstwem zaniechań w nadzorze, a także na zasadzie domniemania związku przyczynowego między zawinionym zachowaniem osoby zobowiązanej do nadzoru i szkodą wyrządzoną przez małoletniego. Aby się uwolnić, trzeba wykazać, że nadzór był prawidłowy, a szkoda powstała mimo takiego nadzoru.

Wyjątek – można dochodzić roszczenia, gdy brak osoby nadzorującej, a sprawca ma majątek.

Konieczne jest w tym miejscu udzielenie odpowiedzi na pytanie: Jak kształtuje się odpowiedzialność za małoletnich w wieku 13-18 lat?

Małoletni w wieku 13 do 18 lat odpowiadają na zasadzie winy. Osoba występująca z roszczeniem przeciwko małoletniemu musi wykazać dojrzałość umysłową sprawcy (stwierdzenie normalnego rozwoju umysłowego w stosunku do wieku małoletniego) oraz pozostałe elementy tj. wykazania szkody i jej wysokości, związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem się małoletniego a powstałą szkodą oraz winy.

Istnieje możliwość także wystąpienia z roszczeniem przeciwko rodzicom małoletniego sprawcy, konieczne jest wówczas udowodnienie sprawującym nadzór winy, a więc udowodnienie konkretnych zaniechań w zakresie sprawowania nadzoru nad małoletnim oraz, że to zaniechanie pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą.

W wyroku (II CSK 157/11) Sąd Najwyższy stwierdził, że nieletniemu jak dorosłemu można zasądzić odszkodowanie a szkodliwość czynu nie maleje tylko dlatego, że dopuścił się czynu nieletni.

2. Odpowiedzialność za czyny osób, którym powierzono dokonanie czynności

Odpowiedzialność ponosi ten, kto czynność powierzył. Również domniemanie winy na skutek wyboru niewłaściwej osoby. Uwolnić się można wykazując, że wybrana osoba danym rodzajem czynności trudni się zawodowo. Jeśli bezpośrednim sprawcą szkody jest osoba, za którego zleceniodawca ponosi odpowiedzialność, to odpowiedzialność ciąży na obu tych osobach i jest solidarna.

3. Odpowiedzialność za czyny podwładnych

Podwładnym jest osoba, która przy wykonywaniu czynności na polecenie drugiej osoby i na jej rachunek podlega kierownictwu tej osoby i jest obowiązana stosować się do jej wskazówek. Pracodawca odpowiada zawsze, podwładny na zasadzie winy.

Zadośćuczynienie za doznaną krzywdę

> krzywda jest postacią szkody niemajątkowej

> zadośćuczynienia za krzywdę można żądać w razie:

1. uszkodzenia ciała
2. wywołania rozstroju zdrowia
3. pozbawienia wolności
4. skłonienia za pomocą podstępów, gwałtu lub nadużycia zależności do poddania się czynowi nierządному
5. naruszenie dóbr osobistych

- poszkodowany może się domagać zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej za naruszenie dobra prawnie chronionego dla siebie lub na określony cel społeczny
- pojęcie krzywdy obejmuje przede wszystkim cierpienia fizyczne spowodowane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia oraz cierpienia fizyczne lub moralne poszkodowanego, związane z doznanymi w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia bólem, kalectwem czy ograniczeniem ruchów lub wykonywania czynności dnia codziennego

Ujęcie osoby

Każdy ma prawo ująć osobę na gorącym uczynku przestępstwa, wykroczenia lub w bezpośrednim pościgu, jeżeli zachodzi obawa ukrycia się tej osoby lub nie można ustalić jej tożsamości. Elementy zatrzymania to: schwytywanie sprawcy na gorącym uczynku czynu (przestępstwa lub wykroczenia) lub w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa, gdy zachodzi obawa ukrycia się takiej osoby lub nie można ustalić jej tożsamości. Ujęcia można dokonać tylko wtedy, gdy fakt popełnienia przestępstwa lub wykroczenia nie budzi żadnych wątpliwości. Pościg w ujęciu to podążanie za sprawcą, którego przestępne zachowanie się zostało dostrzeżone, w celu uniemożliwienia mu oddalenia się. Niezwłoczne oddanie w ręce policji oznacza wykonanie tej czynności tak szybko, jak to jest możliwe w konkretnej sytuacji. Ujęcie w przypadku braku wymienionych znamion jest naruszeniem prawa i może spowodować odpowiedzialność karną lub cywilną. Ujęcie osoby jest ostatecznością, godzi bowiem w podstawowe wolności człowieka ustawowo chronione.

Ochrona danych osobowych

Każdy ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych. W rozumieniu ustawy za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. Osobą możliwą do zidentyfikowania jest osoba, której tożsamość można określić bezpośrednio lub pośrednio. Wykorzystywanie pełnionej funkcji członka służby informacyjnej związanej z prawem do legitymowania osób do ustalania danych w celu ich wykorzystania do celów prywatnych jest naruszeniem przepisów prawa.

Zapamiętaj:

- **Użycie środków przymusu bezpośredniego zostały zarezerwowane wyłącznie dla służb porządkowych.**
- **Uprawnienia członka służby porządkowej i informacyjnej mogą być realizowane tylko w czasie i miejscu trwania imprezy masowej.**
- **Legitymowanie, może następować tylko w jednym celu, a mianowicie ustalenia tożsamości określonej osoby fizycznej uczestniczącej w imprezie masowej.**
- **Zapoznania się z zawartością bagaży i odzieży osoby nie jest tożsama z czynnością przeszukania, a podstawą przejrzania zawartości bagaży i odzieży osoby jest podejrzenie, że osoba ta wnosi lub posiada zabronione przedmioty.**
- **Ujęcie osoby narzuca obowiązek przekazania (niezwłoczne) takiej osoby Policji. Naruszenie przez członka służby jego uprawnień i zbyt długie lub nieodpowiednie pozbawienie wolności osoby może go narazić na odpowiedzialność karną za przestępstwo bezprawnego pozbawienia wolności.**

Wybrane elementy z zakresu psychologii i socjologii

KOMUNIKOWANIE – jest procesem, służącym porozumiewaniu się i wymianie informacji pomiędzy jednostkami, grupami, społecznościami itp.

Proces komunikowania złożony jest z kilku elementów:

- uczestnicy procesu komunikowania (nadawca i odbiorca)
- przekazywany komunikat
- kanał komunikacyjny (np. telefon, mail)
- kontekst komunikacyjny
- odpowiedź odbiorcy

Wyróżniamy:

a) komunikowanie werbalne i niewerbalne

b) komunikowanie pośrednie i bezpośrednie

Komunikacja werbalna – o czym należy pamiętać?

- O jasnym formułowaniu swoich myśli.
- O mówieniu wyraźnym.
- O mówieniu głośnym.
- O zwracaniu się bezpośrednio do odbiorcy naszego komunikatu.

Komunikacja niewerbalna:

- 1) Mimika twarzy – jeżeli jest niezgodna z wypowiedzianym komunikatem może wywołać frustrację u odbiorcy (a ta z kolei może prowadzić do agresji)
- 2) Postawa ciała – powinna również pozostawać w zgodzie z wypowiedzianym komunikatem
- 3) Gestykulacja – może wzmocnić/osłabić przekaz. Może również wywołać wątpliwości co do naszego komunikatu, jeśli nie potwierdza naszej wypowiedzi.
- 4) Oczy – ruchy oczu, odruch źreniczny, częstość mrugania
- 5) Proksemika, czyli zachowanie przestrzenne – polega na stosowaniu dystansu w trakcie rozmowy, zachowywania odległości przestrzennej w zależności od bliskości relacji pomiędzy nadawcą i odbiorcą komunikatu.
- 6) Parajęzyk np. cechy wokalne głosu. Ton naszej wypowiedzi jest równie ważny jak komunikat, który wypowiadamy.
- 7) Autoprezentacja – nasz wygląd, ubranie, powierzchowność.

ZACHOWANIA AGRESYWNE

Agresja to zachowanie ukierunkowane na zewnątrz lub do zewnątrz, którego celem jest spowodowanie szkody fizycznej lub psychicznej. Rozumie się też ją często jako popęd, którego poziomem ludzie różnią się między sobą.

Wyróżniamy kilka rodzajów agresji:

- agresja wroga – celem takiego zachowania jest krzywda oraz ból innej osoby
- agresja instrumentalna – w tym przypadku zadanie bólu jest jedynie środkiem do osiągnięcia innego celu np. zmuszenia danej osoby do zrobienia czegoś wbrew jej woli
- autoagresja – agresja skierowana do wewnątrz
- agresja fizyczna/psychiczna/słowna

Najbardziej popularną teorią wyjaśniającą przyczyny agresji jest teoria frustracji. Zgodnie z nią nieprzyjemne zdarzenia wywołują w nas irytację, która może doprowadzić do zachowań agresywnych. Z zasady im bardziej nam na czymś zależy lub im bliżej osiągnięcia czegoś jesteśmy, tym trudniej zniesiemy porażkę czy też rozpad naszych planów. Właśnie to może doprowadzić do wybuchu agresji.

Teoria frustracji – agresji może tłumaczyć różne zachowania agresywne, nie zmienia to jednak faktu, iż niektóre osoby reagują z większą agresją niż inne. Dlaczego?

Na to pytanie próbowano w psychologii znaleźć odpowiedź między innymi w teorii uczenia się. Zakładała ona, iż zachowań agresywnych dziecko uczy się tak samo jak jeść, chodzić itp. Obserwuje ono dorosłych i w ten sposób zaczyna zachowywać się tak jak oni.

Wszystkie powyższe teorie powstały w odpowiedzi na teorię popędu. Zgodnie z poglądami jej twórcy, Zygmunta Freuda, agresja jest nierozdzielnie związana z instynktem śmierci obecnym w życiu każdego człowieka. Człowiek musi nauczyć się rozładowywać agresję w sposób niedestrukcyjny – jeśli tego nie zrobi, wyładuje agresję na innych lub też na sobie.

GRUPA SPOŁECZNA

Grupą społeczną jest zbiór co najmniej trzech osób, których członkowie współpracują ze sobą, mają wspólne potrzeby i ustalone zasady postępowania (normy, wartości).

Cechy grupy:

- ciągłe interakcje pomiędzy jej członkami
- względnie trwała struktura społeczna – członkowie zajmują określone pozycje, łączą och określone więzi
- wewnątrz grupy obowiązują pewne normy i zasady postępowania

Wyróżnia się pewne typy struktur społecznych wewnątrz grupy, są to:

- struktura komunikacji – charakteryzuje to, w jaki sposób informacje przepływają wewnątrz grupy
- struktura przywództwa – kto w grupie przewodzi, jaki jest dostęp do władzy w danej grupie
- struktura socjometryczna – wzajemne więzi pomiędzy członkami grupy

Rodzaje grup społecznych:

1. grupa pierwotna (rodzina, grupa rówieśnicza) i grupa wtórna, dla której charakterystyczne są nietrwałe więzi, służy ona zazwyczaj osiągnięciu pewnego celu np. partia polityczna
2. grupy formalne/grupy nieformalne – te pierwsze charakteryzują się dużą formalizacją stosunków społecznych
3. grupy małe/duże
4. grupa ekskluzywna/grupa inkluzywna – do tej pierwszej grupy przynależą osoby, które spełniają pewne kryteria np. posiadają odpowiednie dochody

Czym jest grupa celowa?

Grupa ta powołana jest do zrealizowania konkretnego zadania, zwykle więzi w takiej grupie są wysoce sformalizowane. Jej celem jest zaspokojenie jakiejś potrzeby czy zrealizowanie konkretnego interesu.

Tłum – szczególna grupa społeczna

Tłumem jest zbiorowość niezorganizowana i czasowa. Charakteryzuje się bliskością fizyczną przebywających w niej osób i wspólnym obiektem zainteresowań.

Badacze wyróżniają kilka rodzajów tłumu:

1. Publiczność (tłum konwencjonalny) – jednostki, które łączy wspólny cel np. obejrzenia przedstawienia teatralnego
2. Tłum przypadkowy – istnieje w sytuacji przypadkowego wydarzenia np. wypadku
3. Tłum aktywny – przejawiający zachowania agresywne np. pseudokibice
4. Tłum ekspresyjny – o dużym ładunku emocjonalnym np. protesty, demonstracje itp.

Ostatnio pojawiły się nowe formy tłumu – pod wpływem zmian cywilizacyjnych i rozwoju komunikacji internetowej.

Bystry tłum – pojęcie stworzone przez Howarda Rheingolda na określenie tłumu, który pojawia się, dzięki użyciu Internetu czy telefonii komórkowej. Mieliśmy z nim do czynienia przy okazji zamieszek w Wielkiej Brytanii, gdzie młodzi ludzie zwoływali się właśnie przy użyciu sms-ów i Facebooka.

Flash mob – tzw. przypadkowy tłum ludzi gromadzących się w miejscu publicznym, w celu zademonstrowania czegoś, przeprowadzenia ciekawego zdarzenia często zaskakującego dla przypadkowych ludzi

Tłum – charakterystyczne zjawiska:

1. przewaga zachowań emocjonalnych nad racjonalnymi
2. poczucie wspólnoty, jedności
3. łatwe znajdowanie wrogów w osobach spoza tłumu
4. naśladownictwo, przyjmowanie zachowań od innych osób
5. łatwiejsze przekraczanie norm społecznych i moralnych

Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym w tłumie:

- ukierunkowywanie tłumu na zachowania pozytywne
- budowanie poczucia wspólnoty opartej na pozytywnym przekazie
- szybkie reagowanie w sytuacjach konfliktowych
- wydawanie konkretnych poleceń
- odizolowanie osób niebezpiecznych

Pierwsza pomoc

Art. 162 kodeksu karnego - nieudzielenie pomocy

§ 1. Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu albo w warunkach, w których możliwa jest niezwłoczna pomoc ze strony instytucji lub osoby do tego powołanej.

Zabezpieczenie medyczne imprez masowych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 06.02.2012 w sprawie minimalnych wymagań dotyczących zabezpieczenia pod względem medycznym imprezy masowej, w myśl §2, zabezpieczenie medyczne masowej imprezy artystyczno-rozrywkowej oraz masowej imprezy sportowej innej niż mecz piłki nożnej w ilości do 5000 uczestników wymaga:

- w zakresie zespołów wyjazdowych – jednego zespołu bez lekarza
- w zakresie patrolu pieszego – jednego patrolu pieszego.

Definicja działań podczas pierwszej pomocy

Zespół czynności wykonywanych w razie wypadku, urazu lub nagłego ataku choroby w celu ochrony życia lub zdrowia poszkodowanego oraz zminimalizowania niekorzystnych następstw, zanim możliwe będzie

udzielenie specjalistycznej pomocy medycznej.

Pierwsza pomoc obejmuje :

1. zabezpieczenie miejsca wypadku
2. sprawdzenie stanu poszkodowanego (widzę, słyszę, czuję)
3. zapewnienie sobie pomocy, wezwanie pogotowia ratunkowego lub innych specjalistycznych służb ratowniczych
4. prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej, zatamowanie krwotoków i działanie przeciwwstrząsowe
5. wykonanie pozostałych/innych czynności ratunkowych zależnych od stanu poszkodowanego
6. ułożenie poszkodowanego w pozycji bezpiecznej (jedynie jeżeli poszkodowany jest nieprzytomny)

Środki ochrony własnej

-maseczki do sztucznego oddychania
-rękawiczki

Kroki postępowania

Najpierw sprawdź, czy bezpiecznie możesz udzielić pomocy:

Bezpieczeństwo osoby ratującej jest najważniejsze. Przed podejściem do poszkodowanego należy ocenić miejsce zdarzenia – uwzględnić prąd, substancje niebezpieczne, pracujące maszyny oraz wiszące przedmioty.

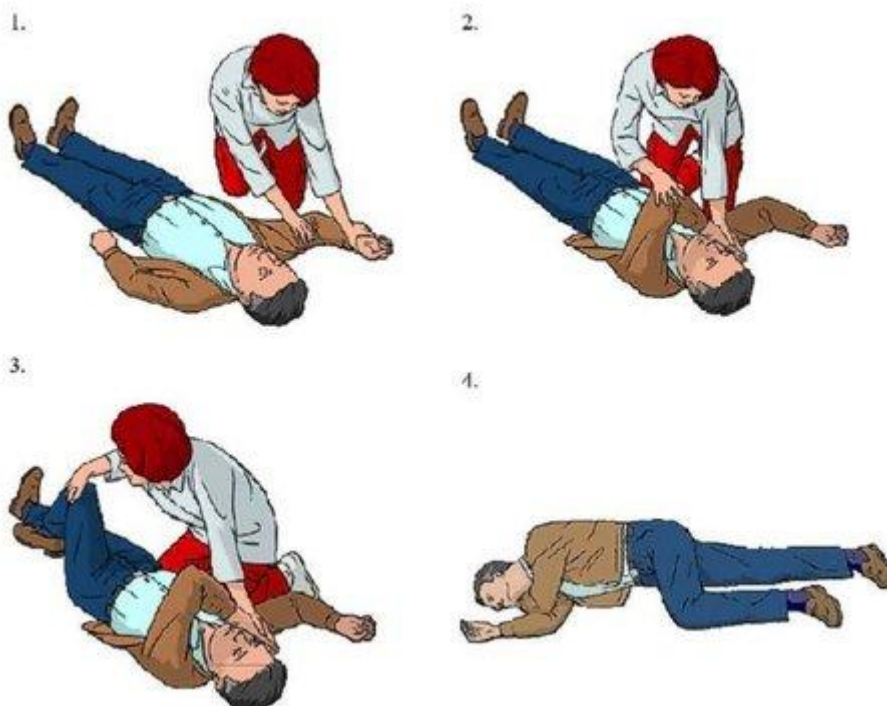
Ostrożnie zbadaj ofiarę:

Sprawdź, czy jest przytomna oraz skontroluj podstawowe funkcje życiowe, takie jak tętno i oddech. W celu sprawdzenia czy drogi oddechowe są drożne, sprawdź czy język lub inne ciało obce nie blokuje lub wypełnia jamy ustnej, dróg oddechowych. Delikatnie odchyl jej głowę do tyłu, często ten ruch przywraca normalny oddech. Jeśli ranny nie oddycha, zastosuj sztuczne oddychanie. Jeśli jest krwotok, staraj się go zatamować. Jeśli przestało pracować serce i poszkodowany nie oddycha, trzeba podjąć czynności reanimacyjne i wezwać pogotowie. Gdy ofiara ma poważne obrażenia szyi lub pleców, nie wolno jej ruszać - chyba, że ratujemy ją przed pożarem, wybuchem itp. U ofiar wypadków samochodowych zawsze musisz podejrzewać uszkodzenie kręgosłupa.

Każdorazowo, gdy istnieje zagrożenie zdrowia i życia rannego, po wykonaniu czynności ratujących należy skorzystać z pomocy lekarskiej.

Pozycja bezpieczna

Pozycja bezpieczna umożliwia bezpieczne odzyskanie przytomności osobie nieprzytomnej, posiadającej oddech i inne funkcje życiowe. Pozycja boczna uniemożliwia zapadanie się języka na tylną ścianę gardła, co u nieprzytomnego może spowodować niedrożność dróg oddechowych i w wyniku tego śmierć. Dzięki jej zastosowaniu zmniejsza się ryzyko zadławienia się osoby poszkodowanej treścią ewentualnych wymiocin, bądź płynów znajdujących się w jamie ustnej, które (jeśli zaistnieją) samoistnie z niej wypływają.

1. Ułóż jedną rękę poszkodowanego jak na rysunku.
2. Drugą rękę połóż na policzku po przeciwnej stronie danej ręki.

3. Zegnij dalszą nogę w kolanie i pociągnij mocno do siebie.

4. Udroźnij drogi oddechowe.

Wzywanie pomocy

Pamiętaj, aby jak najszybciej wezwać pomoc. Jeżeli jest co najmniej dwóch ratujących, jeden z nich udaje się po pomoc zaraz po stwierdzeniu, że poszkodowany nie oddycha. Gdy na miejscu wypadku jest tylko jeden ratujący, a poszkodowany jest osobą dorosłą, która nie oddycha prawdopodobnie w wyniku choroby serca, należy natychmiast wezwać pomoc. W przypadku prawdopodobieństwa utraty przytomności w wyniku braku oddechu, np. spowodowanego urazem, tonięciem, zadławieniem, zatruciem, oraz gdy poszkodowanym jest niemowlę lub dziecko, ratujący powinien przez blisko 1 minutę wykonywać zabiegi przywracające podstawowe czynności życiowe (oddech, praca serca).

Postępowanie w przypadku urazu głowy

- Ocena zagrożenia poszkodowanego i ratownika na miejscu zdarzenia, oraz w przypadku grożącego niebezpieczeństwa, przeniesienie poszkodowanego w inne, bezpieczne miejsce
- Wezwanie pomocy
- Bardzo istotne dla dalszego postępowania jest dokładne zebranie wywiadu dotyczącego mechanizmu urazu oraz tego, czy doszło do utraty przytomności, jeśli tak – to na jaki okres czasu
- Zbadanie poszkodowanego:
 - w przypadku sytuacji wysokiego ryzyka uszkodzenia odcinka szyjnego kręgosłupa
 - wykonanie stabilizacji szyi i głowy z równoczesnym udrożnieniem dróg oddechowych (rękoczyn wysunięcia żuchwy, bez odginania głowy ku tyłowi)
 - ocena oddechu i tętna i w razie konieczności rozpoczęcie resuscytacji krążeniowo – oddechowej
 - ocena ryzyka wymiotów i zabezpieczenie dróg oddechowych – jeśli poszkodowany ma prowadzoną stabilizację głowy i kręgosłupa, to w przypadku wystąpienia wymiotów należy cały czas kontynuując stabilizację obrócić go na bok
 - ocena i zatamowanie ewentualnych krwawień, unieruchomienie złamań.
- Zabezpieczenie poszkodowanego przed utratą ciepła
- Okresowa kontrola funkcji życiowych
- Można ocenić źrenice – reakcje na światło

Postępowanie w przypadku omdlenia

Omdlenie to krótkotrwała i przemijająca utrata przytomności spowodowana nagłym rozszerzeniem naczyń. Efektem tego jest zmniejszony napływ krwi do mózgu, co powoduje jego niedokrwienie i utratę przytomności.

Postępowanie:

- Ułożenie poszkodowanego na plecach
- Zastosowanie pozycji czterokończynowej, tj. jednoczesne uniesienie kończyn górnych i dolnych.
- U kobiety w zaawansowanej ciąży, zamiast w/w pozycji należy zastosować ułożenie na lewym boku (bądź podłożenie poduszki lub koca pod prawy bok w pozycji na plecach)
- Zapewnienie dostępu świeżego powietrza
- Poluznienie krawata, rozpięcie kołnierzyka
- Do momentu odzyskania przytomności – kontrola parametrów życiowych
- Jeśli po kilku minutach świadomość nie powraca – wezwanie pogotowia.

Nie wolno:

- cucić poszkodowanego przez uderzenia w twarz
- wlewać mu do ust zimnej wody (ryzyko zakrztuszenia!)

Udar cieplny

Udar cieplny jest stanem zagrożenia życia, w którym temperatura ciała niekontrolowanie wzrasta, ustaje pocenie się, może dojść do utraty przytomności spowodowanej wyczerpaniem się lub całkowitym brakiem mechanizmów regulujących ciepłotę ciała.

Organizm ludzki utrzymuje stałą temperaturę dzięki wielu mechanizmom regulacyjnym. Przed nadmiernym przegrzaniem broni się, oddając ciepło do otoczenia np. poprzez rozszerzenie naczyń skórnych i zwiększone pocenie się. Możliwości regulacji ciepłoty ciała są jednak ograniczone, szczególnie w gorącym i wilgotnym klimacie, gdy wilgotność względna przekracza 75%. Należy pamiętać, że do udaru cieplnego może dojść także wtedy, gdy przebywa się zbyt długo w samochodzie (szczególnie dzieci!) podczas upalnych dni.

Objawy:

- zaczerwieniona, gorąca i sucha skóra
- wysoka temperatura ciała
- chwiejny chód
- przyśpieszone tętno

- przyśpieszony oddech
- ból i zawroty głowy
- nudności, wymioty
- mrowienie kończyn
- może dojść do wzmożenia odruchów i napadów drgawek
- zaburzenia świadomości
- z czasem także zatrzymanie krążenia

Postępowanie:

- Przeniesienie poszkodowanego w ciemne i chłodne miejsce, ułożenie w pozycji pół siedzącej, gdy poszkodowany jest przytomny (lub przynajmniej uniesienie głowy).
- Udrożnienie dróg oddechowych i kontrola ważnych funkcji życiowych.
- Rozebranie poszkodowanego.
- Jak najszybsze obniżenie temperatury ciała poprzez polewanie zimną wodą, owinięcie całego ciała łącznie z głową mokrymi, zimnymi chustami, wachlowanie powietrzem.
- Opieka nad poszkodowanym do czasu przybycia lekarza.

Pożar lub inne miejscowe zagrożenie w miejscu i czasie imprezy masowej - instrukcja postępowania

Ustalono, że instrukcja postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i czasie imprezy masowej musi zawierać następujące niezbędne elementy:

1) opis procedury postępowania służb porządkowych i informacyjnych w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, przede wszystkim ich współpracę z jednostkami ochrony przeciwpożarowej, ze wskazaniem:

- członka służby, która zawiadamia służby ratownicze i Policję,
- służby wyznaczonej do gaszenia pożaru lub usuwania skutków innych miejscowych zagrożeń do czasu przybycia służb ratowniczych;

2) opis systemu ostrzegania w formie komunikatów głosowych lub sygnałów ostrzegawczych podawanych do wiadomości uczestnikom imprezy masowej w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, przede wszystkim:

- teksty komunikatów głosowych i rodzaje sygnałów ostrzegawczych, w zależności od przewidywanych zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- obszary objęte zasięgiem nadawanych komunikatów głosowych i sygnałów ostrzegawczych, w zależności od przewidywanych zagrożeń pożarowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- osoby upoważnione do nadawania komunikatów głosowych i sygnałów ostrzegawczych;

3) opis organizacji ewakuacji i sposobu jej przeprowadzenia, z określeniem miejsc zbiórki do ewakuacji, przede wszystkim zadania kierownika ds. bezpieczeństwa oraz zadania służb porządkowych i informacyjnych, z określeniem osób przewidzianych do kierowania ewakuacją;

4) część opisową określającą przede wszystkim:

- nazwę, czas rozpoczęcia i zakończenia imprezy masowej lub terminarz imprez masowych;
- nazwę organizatora imprezy masowej;
- nazwę i adres obiektu lub terenu, w którym bądź na którym odbędzie się impreza masowa;
- numer telefonu stacjonarnego i komórkowego oraz adres zamieszkania lub siedziby:

- organizatora imprezy masowej,

- właściciela obiektu lub terenu, w którym bądź na którym odbędzie się impreza masowa,

- podmiotu używającego obiekt lub teren na czas trwania imprezy masowej,

- kierownika ds. bezpieczeństwa,

- osoby bezpośrednio odpowiedzialnej za ochronę ppoż. w czasie trwania imprezy masowej (jeżeli osoba taka jest powołana);

- charakterystykę ogólną imprezy masowej;
- charakterystykę pożarową obiektu lub terenu, w tym terenu przylegającego, i przewidywane zagrożenia pożarowe oraz inne miejscowe zagrożenia mogące wystąpić podczas imprezy masowej,
- określenie warunków łączności w czasie imprezy masowej między wspomnianymi w pkt 1 podmiotami;

5) opis graficznego planu obiektu lub terenu.

Pamiętaj! Instrukcja postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i czasie imprezy masowej musi zawierać także ogólną charakterystykę imprezy.

Panika i przeciwdziałanie jej:

To nagły i nieoczekiwany wybuch silnego i szybko rozprzestrzeniającego się zbiorowego strachu, wywołanego najczęściej urojeniem lub wyolbrzymionym niebezpieczeństwem, powodującego gwałtowną ucieczkę, której towarzyszy zaćmienie świadomości ulegających jej osób.

Powstawaniu paniki sprzyja często chaos, dezinformacja, bezradność, brak pomocy lub jednostki przywódczej.

Panikę mogą spowodować różne przyczyny. Najczęściej są to przyczyny emocjonalne, szczególnie strach. Pod jego wpływem ludzie, kierując się instynktem szukania ratunku przed rzeczywistym lub rzekomym niebezpieczeństwem, wybierają ucieczkę. Strach może być tak silny, że człowiek ogarnięty paniką nie zastanawia się nad swoim zachowaniem. Działa pod wpływem emocji. Panika jest nagła.

Człowiek nie zastanawia się co robić, działa instynktownie, nie myśli logicznie. Przyczyny paniki są przeróżne. Panika nie sprzyja wyjściu z zagrożenia. Przeciwnie, może je zwielokrotnić, powodując zbędne straty ludzkie i materialne.

Przeciwdziałanie panice polega w dużym stopniu na zwalczaniu zagrożeń mogących powodować panikę. Ludność powinna być zaznajomiona z metodami przeciwdziałania sytuacjom nadzwyczajnym. Powinno zostać zorganizowane kierownictwo, dzięki któremu ludzie poczują się bezpieczniej.

Ważna jest szybka i sprawna ewakuacja ludności z miejsc zagrożonych. Informacje powinny być przekazywane rzeczowo i jasno, nie można zaprzeczyć żadnemu faktowi, ani żadnego przemilczeć, należy się jednak wystrzegać zbyt szczegółowego opisu.

Osoby kierujące powinny być spokojne, opanowane, zarazem jednak stanowcze i pewne siebie. Ludzi należy wspierać duchowo osoby podłamane psychicznie, pilnować, aby osoby ogarnięte strachem nie „zaraziły” nim całej grupy.

Rozładowanie napięcia psychicznego:

- nawiązanie kontaktu z osobami zagrożonymi (także wówczas gdy ludzi nie widać, lecz dają znać o swojej obecności np. podczas zawaleń konstrukcji)
- oczekującym na pomoc z zewnątrz należy udzielić niezbędnych wskazówek co do sposobu postępowania prowadzącego do uratowania się
- ukazać szansę ratowania, pobudzić wiarę w skuteczność działań poprzez informowanie o już podjętych czynnościach w celu udzielenia im pomocy
- nakazać należy wykonanie nawet prostych czynności pozwalających na odwrócenie uwagi od zdarzeń i zjawisk będących przyczyną strachu
- śledzić dalsze zachowanie się zagrożonych, by w porę przeciwdziałać eskalacji napięcia. Kontakt musi być utrzymany przez cały czas trwania akcji
- w przypadkach szczególnie trudnych, wobec osób opanowanych paniką, być może, zastosować trzeba będzie przemoc fizyczną

Ewakuacja ludzi odbywa się w trzech etapach:

- pierwszy etap związany jest z poruszaniem się ludzi w pomieszczeniach w kierunku drzwi ewakuacyjnych, tzw. przejście,
- drugi etap związany jest z poruszaniem się ludzi po drogach ewakuacyjnych do wyjścia ewakuacyjnego końcowego, tzw. dojsie,
- trzeci etap to wyjście na zewnątrz budynku i rozproszenie się ludzi lub przemieszczenie

W przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia osoby znajdujące się w jego sąsiedztwie pamiętając o własnym bezpieczeństwie powinny podjąć działania mające na celu jego likwidację:

NALEŻY:

- zaalarmować niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków osoby będące w strefie zagrożenia oraz wezwać straż pożarną tel. 998 podając:.
- dokładny adres miejsca zdarzenia,
- co się zdarzyło, krótka charakterystyka,
- określić miejsce zdarzenia(piętro, piwnica itp.)
- czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
- swoje nazwisko i imię,
- numer telefonu, z którego się dzwoni.
- Uwaga : Odłożyć słuchawkę dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia. Odczekać chwilę (jeżeli jest to możliwe) przy telefonie na ewentualne sprawdzenie przez dyżurnego telefonistę straży, czy zgłoszenie nie jest fałszywe.
- Pogotowie ratunkowe i Policję należy powiadomić w ten sam sposób

- W pierwszej kolejności należy ratować zagrożone życie ludzkie (udzielać pierwszej pomocy przedlekarskiej osobom poszkodowanym w wyniku zdarzenia), oraz prowadzić ewakuację osób przebywających w strefie

Do samodzielnego gaszenia pożarów w „zarodku” służą tzw. podręczny sprzęt gaśniczy do którego należą: woda, piasek, gaśnice, koce gaśnicze, hydronetki, agregaty gaśnicze, bosaki, siekiery, łopaty, drabiny, wiadra.

Najczęściej wykorzystywane są koce gaśnicze i gaśnice (ze względu na wygodę użycia, dostępność i efektywność). Posiadają one wyraźne oznaczenia literowe świadczące o tym, do gaszenia jakiego rodzaju pożaru są przeznaczone:

- A** Ciała stałe pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia (drewno, papier),
- B** Ciecze płynne i stałe topniejące w skutek ciepła (benzyna, rozpuszczalniki, smoła, topiące się tworzywa sztuczne),
- C** Gazy palne (gaz ziemny, acetylen, propan-butan),
- D** Pożary metali (magnez, sód, uran),
- F** Pożary tłuszczów

Należy pamiętać o tym, że przy użyciu gaśnic (żadnego typu) nie można gasić płonących na ludziach ubrań ze względu na bardzo niską temperaturę środka gaśniczego (należy to robić przy użyciu koca gaśniczego), obowiązuje również całkowity zakaz gaszenia wodą lub gaśnicami pianowymi urządzeń pod napięciem (grozi to porażeniem prądem), metali oraz karbidu. Przy użyciu wody nie należy gasić również tłuszczu, paliw oraz olejów.

Zasady posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym

Równocześnie z alarmowaniem należy przystąpić do akcji gaśniczej za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektu - gaśnic i hydrantów wewnętrznych. Podręczny sprzęt wykorzystywany jest do gaszenia pożarów w zarodku.

Przy gaszeniu należy pamiętać o następujących zasadach:

- kierować strumień środka gaśniczego na palące się przedmioty lub obiektu od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku do środka,
- przy gaszeniu przedmiotów ustawionych pionowo należy gasić od góry w dół, należy używać środków gaśniczych przeznaczonych do gaszenia danej grupy pożarów,
- gasić ogień w kierunku wiatru (z wiatrem),
- palące się powierzchnie gasić rozpoczynając od brzegu,
- pożary substancji kapiących i płynnych gasić strumieniem skierowanym od góry do dołu,
- pożary ścian gasić strumieniem skierowanym od dołu do góry,
- stosuj wystarczającą liczbę gaśnic,
- zwracaj uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia,
- nigdy nie wieszaj gaśnic po ich użyciu na stałe miejsce,
- najpierw należy zlecić ich ponowne napełnienie.

Charakterystyka podręcznego sprzętu gaśniczego:

- Hydrant wewnętrzny
- Gaśnica wodno-pianowa
- Gaśnica proszkowa
- Gaśnica śniegowa
- Koc gaśniczy

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zaliczamy gaśnice i koce gaśnicze. Gaśnice są to przenośne urządzenia

o masie brutto do 20 kg i masie środka gaśniczego do 12 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu. Efekt akcji gaśniczej, a także bezpieczeństwo jej prowadzenia zależy od wielu czynników, między innymi od wyboru odpowiedniego środka gaśniczego. Dokonanie prawidłowego wyboru zależy jest od rozpoznania rodzaju pożaru oraz pewnego minimum wiedzy o środkach gaśniczych i ich działaniu.

Warunki ewakuacji ludzi z obiektów użyteczności publicznej (obiekty handlowe, sale zabaw, dyskoteki)

W przypadku konieczności ewakuacji ludzi z obiektu, osoby odpowiedzialne za jej przeprowadzenie powinny stosować się do następujących zasad.

1. Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w zagrożonych pomieszczeniach o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
2. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji osób.

3. Najpierw należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie.
4. Po zakończeniu ewakuacji należy sprawdzić, czy wszystkich ewakuowano. W razie podejrzenia, że ktoś pozostał w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt kierującemu akcją ratowniczą.
5. Po przybyciu jednostek Straży Pożarnej, kierujący przebiegiem akcji zgłasza się do dowódcy tych jednostek, celem złożenia informacji o podjętych działaniach i przekazania kierownictwa akcją ratowniczą

Zasady postępowania podczas ewakuacji.

1. Należy podporządkować się poleceniom osób odpowiedzialnych za przebieg ewakuacji.
2. Należy kierować się do wyjść ewakuacyjnych zgodnie z kierunkiem znaków ewakuacyjnych lub instrukcji przekazywanych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy.
3. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
4. Po opuszczeniu obiektu wolno wrócić do niego dopiero po uzyskaniu zgody osób kierujących ewakuacją.
5. W czasie ewakuacji nie wolno używać wind.

USTAWA

z dnia 20 marca 2009 r.
o bezpieczeństwie imprez masowych
(tekst jednolity)
Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady postępowania konieczne do zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych;
- 2) warunki bezpieczeństwa imprez masowych;
- 3) zasady i tryb wydawania zezwoleń na przeprowadzanie imprez masowych;
- 4) zasady gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych;
- 5) zasady odpowiedzialności organizatorów za szkody wyrządzone w związku ze zorganizowaniem imprez masowych.

Art. 2. Przepisów ustawy nie stosuje się do nieodpłatnych imprez masowych organizowanych na terenach zamkniętych będących w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez: Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości oraz ministrów właściwych: do spraw wewnętrznych, do spraw oświaty i wychowania, do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw kultury fizycznej, jeżeli jednostki te są organizatorami imprezy masowej w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) imprezie masowej - należy przez to rozumieć imprezę masową artystyczno-rozrywkową, masową imprezę sportową, w tym mecz piłki nożnej, o których mowa w pkt 2-4, z wyjątkiem imprez:
 - a) organizowanych w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach,
 - b) organizowanych w szkołach i placówkach oświatowych przez zarządzających tymi szkołami i placówkami,

- c) organizowanych w ramach współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży,
- d) sportowych organizowanych dla sportowców niepełnosprawnych,
- e) sportu powszechnego o charakterze rekreacji ruchowej, ogólnodostępnym i nieodpłatnym, organizowanych na terenie otwartym,
- f) zamkniętych organizowanych przez pracodawców dla ich pracowników
 - jeżeli rodzaj imprezy odpowiada przeznaczeniu obiektu lub terenu, gdzie ma się ona odbyć;
- 2) imprezie masowej artystyczno-rozrywkowej - należy przez to rozumieć imprezę o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub zorganizowane publiczne oglądanie przekazu telewizyjnego na ekranach lub urządzeniach umożliwiających uzyskanie obrazu o przekątnej przekraczającej 3 m, która ma się odbyć:
 - a) na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000,
 - b) w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, w których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 500;
- 3) masowej imprezie sportowej - należy przez to rozumieć imprezę masową mającą na celu współzawodnictwo sportowe lub popularyzowanie kultury fizycznej, organizowaną na:
 - a) stadionie lub w innym obiekcie niebędącym budynkiem, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000, a w przypadku hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej - nie mniej niż 300,
 - b) terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi nie mniej niż 1000;
- 4) meczu piłki nożnej - należy przez to rozumieć masową imprezę sportową mającą na celu współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej, organizowaną na stadionie lub w innym obiekcie sportowym, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000;
- 5) imprezie masowej podwyższonego ryzyka - należy przez to rozumieć imprezę masową, w czasie której, zgodnie z informacją o przewidywanych zagrożeniach lub dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi zachowania osób uczestniczących, istnieje obawa wystąpienia aktów przemocy lub agresji;
- 6) czasie trwania imprezy masowej - należy przez to rozumieć okres od chwili udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy masowej do chwili opuszczenia przez nich tego obiektu lub terenu;
- 7) liczbie miejsc dla osób na imprezie masowej - należy przez to rozumieć liczbę udostępnionych przez organizatora miejsc na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem, hali sportowej albo w innym budynku lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, ustaloną na podstawie przepisów prawa budowlanego i przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
- 8) instytucjach zagranicznych - należy przez to rozumieć podmioty zagraniczne i międzynarodowe, w tym w szczególności wchodzące w ich skład narodowe punkty informacyjne, właściwe do zapobiegania i zwalczania przejawów przemocy i chuligaństwa w czasie masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej, na podstawie Europejskiej konwencji w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności meczów piłki nożnej, sporządzonej w Strasburgu dnia 19 sierpnia 1985 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 129, poz. 625) oraz decyzji Rady 2002/348/JHA z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotyczącej bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym (Dz. Urz. WE L 121 z 08.05.2002, str. 1-3; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 04, str. 237-239);
- 9) organizatorze - należy przez to rozumieć osobę prawną, osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, przeprowadzającą imprezę masową;
- 10) regulaminie obiektu (terenu) - należy przez to rozumieć przepisy wydane przez właściciela, posiadacza, użytkownika lub zarządzającego obiektem lub terenem, zawierające zasady wstępu na teren lub obiekt, w tym osób małoletnich, zasady zachowania się osób obecnych w obiekcie lub na terenie i korzystania przez nie z obiektu lub terenu oraz ze znajdujących się tam urządzeń, a także określające miejsca nieprzeznaczone dla publiczności;
- 11) kierownikowi do spraw bezpieczeństwa - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez organizatora, reprezentującą go w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej;
- 12) służbie informacyjnej - należy przez to rozumieć osoby podlegające kierownikowi do spraw bezpieczeństwa, wyznaczone przez organizatora, w tym spikera zawodów sportowych;
- 13) służbie porządkowej - należy przez to rozumieć osoby podlegające kierownikowi do spraw bezpieczeństwa, wyznaczone przez organizatora, wpisane na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej, o której mowa w art. 26 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1099 oraz z 2015 r. poz. 1505);
- 14) terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej - należy przez to rozumieć wydzielony, odpowiednio oznaczony teren na otwartej przestrzeni, spełniający warunki higieniczno-sanitarne odpowiadające wymaganiom przewidzianym prawem oraz posiadający infrastrukturę zapewniającą

bezpieczne przeprowadzenie imprezy masowej, na którym do określenia liczby miejsc przyjmuje się przelicznik 0,5 m² na osobę;

15) terenie zamkniętym - należy przez to rozumieć teren zamknięty w rozumieniu przepisów prawa budowlanego lub teren będący w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez: Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości oraz ministrów właściwych: do spraw wewnętrznych, do spraw oświaty i wychowania, do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw kultury fizycznej;

16) zabezpieczeniu imprezy masowej - należy przez to rozumieć ogół skoordynowanych przedsięwzięć podejmowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w związku z imprezą masową;

17) zakazie zagranicznym - należy przez to rozumieć zakaz stadionowy, nałożony przez uprawnione do tego podmioty innych państw, o którym informację przekazano Komendantowi Głównemu Policji;

18) zezwoleniu - należy przez to rozumieć zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej wydane, w drodze decyzji, przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta właściwych ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej;

19) dokumencie potwierdzającym tożsamość - należy przez to rozumieć dowód osobisty, tymczasowe zaświadczenie tożsamości, paszport, prawo jazdy, legitymację szkolną lub studencką, dokument stwierdzający tożsamość cudzoziemca albo inny dokument potwierdzający tożsamość zaopatrzonej w wizerunek twarzy i adres zamieszkania osoby.

Art. 4. Postępowanie w sprawach określonych w ustawie, z wyłączeniem art. 14, prowadzi się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Rozdział 2

Bezpieczeństwo imprez masowych

Art. 5. 1. Za bezpieczeństwo imprezy masowej w miejscu i w czasie jej trwania odpowiada jej organizator.

2. Bezpieczeństwo imprezy masowej obejmuje spełnienie przez organizatora wymogów w zakresie:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w imprezie;
- 2) ochrony porządku publicznego;
- 3) zabezpieczenia pod względem medycznym;
- 4) zapewnienia odpowiedniego stanu technicznego obiektów budowlanych wraz ze służącymi tym obiektom instalacjami i urządzeniami technicznymi, w szczególności przeciwpożarowymi i sanitarnymi.

3. Obowiązek zabezpieczenia imprezy masowej spoczywa na organizatorze, a w zakresie określonym w tej ustawie i innych przepisach także na: wójcie, burmistrzu, prezydencie miasta, wojewodzie, Policji, Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej, służbach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny na obszarach kolejowych, służbie zdrowia, a w razie potrzeby także innych właściwych służbach i organach.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, minimalne wymagania dotyczące zabezpieczenia pod względem medycznym imprezy masowej, mając na uwadze liczbę uczestników imprezy, jej rodzaj, a także zapewnienie bezpieczeństwa jej uczestników.

Art. 6. 1. Organizator zapewnia:

- 1) spełnienie wymogów określonych, w szczególności, w przepisach prawa budowlanego, w przepisach sanitarnych i przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
- 2) udział służb porządkowych, służb informacyjnych oraz kierującego tymi służbami kierownika do spraw bezpieczeństwa;
- 3) pomoc medyczną;
- 4) zaplecze higieniczno-sanitarne;
- 5) wyznaczenie dróg ewakuacyjnych oraz dróg umożliwiających dojazd pojazdom służb ratowniczych i Policji;
- 6) warunki do zorganizowania łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej;
- 7) sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne do zabezpieczenia imprezy masowej w zakresie działań ratowniczo-gaśniczych;
- 8) wydzielone pomieszczenia dla służb kierujących zabezpieczeniem imprezy masowej.

2. Liczebność służby porządkowej oraz służby informacyjnej określa się w następujący sposób:

- 1) w przypadku imprezy masowej niebędącej imprezą masową podwyższonego ryzyka - co najmniej 10 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 300 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, i co najmniej 1 członek służby porządkowej lub służby informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 20% ogólnej liczby członków służb stanowią członkowie służby porządkowej;
- 2) w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka - co najmniej 15 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 200 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, i co najmniej 2 członków służb: porządkowej lub informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 50% ogólnej liczby członków służb stanowią członkowie służby porządkowej.

2a. Jeżeli regulamin imprezy masowej artystyczno-rozrywkowej przewiduje zmienną liczbę uczestników tej imprezy, liczebność służby porządkowej oraz służby informacyjnej na tej imprezie ustala się zgodnie z

zasadami określonymi w ust. 2, przy czym organizator może ustalać liczebność tych służb proporcjonalnie do liczby osób obecnych na imprezie zgłoszonej w harmonogramie udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy masowej oraz w harmonogramie opuszczania przez nich tego obiektu lub terenu.

3. Organizator udostępnia osobom uczestniczącym w imprezie masowej regulamin obiektu (terenu) oraz opracowuje i udostępnia tym osobom regulamin imprezy masowej zawierający warunki uczestnictwa i zasady zachowania się osób na niej obecnych.

4. Organizator opracowuje instrukcję postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i w czasie imprezy masowej.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres niezbędnych elementów instrukcji, o której mowa w ust. 4, biorąc pod uwagę zapewnienie bezpieczeństwa imprezy masowej.

Art. 7. W przypadku organizacji imprezy masowej zakwalifikowanej jako impreza masowa podwyższonego ryzyka liczby udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynoszą nie mniej niż:

- 1) 300 - dla stadionu, innego obiektu niebędącego budynkiem lub terenu umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej;
- 2) 200 - dla hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej;
- 3) 200 - dla meczu piłki nożnej.

Art. 8. 1. Osoby uczestniczące w imprezie masowej są obowiązane zachowywać się w sposób niezagrażający bezpieczeństwu innych osób, a w szczególności przestrzegać postanowień regulaminu obiektu (terenu) i regulaminu imprezy masowej.

2. Zabrania się wnoszenia na imprezę masową i posiadania przez osoby w niej uczestniczące broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów, materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych, materiałów pożarowo niebezpiecznych, napojów alkoholowych, środków odurzających lub substancji psychotropowych, z zastrzeżeniem art. 8a.

Art. 8a. 1. Na imprezie masowej, z wyłączeniem imprezy masowej podwyższonego ryzyka, dozwolone są sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych zawierających nie więcej niż 3,5% alkoholu.

2. Sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych mogą odbywać się wyłącznie w miejscach do tego wyznaczonych.

3. Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych mogą być prowadzone wyłącznie przez podmioty posiadające zezwolenie, o którym mowa w art. 18¹ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286, 1893 i 1916).

4. Niedozwolona jest sprzedaż napojów alkoholowych w twardej opakowaniach, w szczególności wykonanych ze szkła, metalu lub tworzyw sztucznych, które wykorzystane niezgodnie z ich przeznaczeniem mogą stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego.

5. Do wniosku o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej organizator dołącza informację o rozmieszczeniu miejsc i czasie, w których będą sprzedawane, podawane lub spożywane napoje alkoholowe.

Art. 9. Organizator lub podmiot przez niego uprawniony podczas sprzedaży biletów wstępu na imprezę masową może zażądać od kupującego okazania dokumentu potwierdzającego jego tożsamość, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 1.

Art. 10. Organizator masowej imprezy sportowej, innej niż wymieniona w rozdziale 3, może odmówić na nią wstępu i przebywania osobie, której dane znajdują się w bazie danych, o której mowa w art. 37 pkt 2, lub objętej zakazem klubowym lub zakazem zagranicznym.

Art. 11. 1. Organizator jest uprawniony do utrwalania przebiegu imprezy masowej, a w szczególności zachowania osób w niej uczestniczących, za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

2. Materiały zgromadzone podczas utrwalania przebiegu imprezy masowej, mogące stanowić dowody pozwalające na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowody mogące mieć znaczenie dla toczących się takich postępowań, organizator niezwłocznie przekazuje prokuratorowi rejonowemu właściwemu ze względu na miejsce przeprowadzonej imprezy masowej lub właściwemu terytorialnie komendantowi powiatowemu (miejskiemu, rejonowemu) Policji, w razie potrzeby z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego lub z wnioskiem o ukaranie, chyba że sam zawiadomi o przestępstwie albo wystąpi z wnioskiem o ukaranie w sprawach o wykroczenia.

3. Zgromadzone podczas utrwalania przebiegu imprezy masowej materiały, niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla toczących się takich postępowań, organizator przechowuje po zakończeniu imprezy masowej przez okres co najmniej 30 dni, a następnie komisyjnie je niszczy.

4. Wojewoda w uzgodnieniu z komendantem wojewódzkim (Komendantem Stołecznym) Policji i z komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, oraz po zasięgnięciu opinii właściwego polskiego związku sportowego, sporządza wykaz stadionów, obiektów lub terenów, na których utrwalanie przebiegu imprezy masowej za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk jest obowiązkowe. Umieszczenie w wykazie określonego stadionu, obiektu lub terenu następuje w drodze decyzji administracyjnej.

5. Komendant wojewódzki (Komendant Stołeczny) Policji oraz komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej mogą złożyć do wojewody wnioski w sprawie umieszczenia stadionu, obiektu lub terenu w

wykazie, o którym mowa w ust. 4, w przypadku sformułowania takiej konkluzji w opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2.

6. W decyzji, o której mowa w ust. 4, określa się w szczególności termin, od którego utrwalanie przebiegu imprezy masowej za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk jest obowiązkowe.

7. Od decyzji, o której mowa w ust. 4, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

8. Organizator imprezy masowej przeprowadzanej na stadionie, w obiekcie lub na terenie, o których mowa w ust. 4, oraz organizator imprezy masowej podwyższonego ryzyka utrwała przebieg tej imprezy, a w szczególności zachowania osób, za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób utrwalania przebiegu imprezy masowej, uwzględniając jej rodzaj, miejsca na stadionie, w obiekcie lub na terenie, o których mowa w ust. 4, podlegające obowiązkowej rejestracji obrazu i dźwięku oraz minimalne wymagania techniczne dla urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, umożliwiające wykorzystanie zarejestrowanego obrazu i dźwięku w postępowaniu dowodowym w stosunku do osób zakłócających porządek podczas imprezy masowej oraz imprez masowych podwyższonego ryzyka prowadzonych na stadionach, w obiektach i na terenach niewyszczególnionych w wykazie, o którym mowa w ust. 4, jak również sposób przechowywania materiałów, o których mowa w ust. 3, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia efektywnego rozpoznawania zagrożeń i identyfikowania sprawców zakłóceń porządku publicznego w miejscu i w czasie trwania imprezy masowej.

10. Kontrolę przestrzegania warunków określonych w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 9, sprawuje wojewoda poprzez coroczne:

- 1) porównanie parametrów technicznych urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk zainstalowanych na stadionie, w obiekcie lub na terenie, o których mowa w ust. 4, z minimalnymi wymogami technicznymi określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 9;
- 2) sprawdzanie stanu technicznego urządzeń, o których mowa w pkt 1.

Art. 11a. 1. Organem pomocniczym wojewody w zakresie zapewnienia wykonywania zadań związanych z bezpieczeństwem imprez masowych jest wojewódzki zespół interdyscyplinarny do spraw bezpieczeństwa imprez masowych, zwany dalej "zespołem", powoływany przez wojewodę, który określa jego skład, szczegółowy zakres obowiązków oraz tryb działania.

2. Zespołowi przewodniczy wojewoda lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.

3. W skład zespołu wchodzi:

- 1) właściwy miejscowo komendant wojewódzki (Komendant Stołeczny) Policji lub wyznaczony przez niego przedstawiciel;
- 2) właściwy miejscowo komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej lub wyznaczony przez niego przedstawiciel;
- 3) przedstawiciele innych organów administracji rządowej i samorządowej, których obecność wojewoda uzna za uzasadnioną.

4. Do udziału w posiedzeniach zespołu wojewoda może zaprosić przedstawicieli związków sportowych, podmiotów prowadzących rozgrywki, organizatorów cyklicznych imprez masowych oraz instytucji i podmiotów, których przedmiot działalności pozostaje w związku z przedmiotem posiedzenia zespołu, których obecność uzna za uzasadnioną lub na ich wniosek.

5. Zespół wspomaga podmioty, o których mowa w ust. 2-4, w realizacji obowiązków związanych z zabezpieczeniem imprez masowych na terenie województwa, nałożonych przepisami ustaw, w szczególności poprzez:

- 1) analizę zagrożeń związanych z organizacją imprez masowych;
- 2) analizę i ocenę działań podejmowanych przez podmioty, o których mowa w ust. 2-4, w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa imprez masowych;
- 3) umożliwienie przekazywania informacji o zagrożeniach związanych z imprezami masowymi pomiędzy podmiotami, o których mowa w ust. 2-4;
- 4) wspieranie programów mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa imprez masowych;
- 5) inne inicjatywy zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa imprez masowych.

Art. 12. 1. Wojewoda może, w drodze decyzji administracyjnej, nałożyć na organizatora imprezy masowej organizowanej w miejscu nieobjętym wykazem, o którym mowa w art. 11 ust. 4, obowiązek jej utrwalania za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

2. Przepisy art. 11 ust. 6-8 i 10 stosuje się odpowiednio.

Art. 12a. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej może dofinansowywać programy edukacyjne, informacyjne i szkoleniowe na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa masowych imprez sportowych oraz zwalczania negatywnych zjawisk w sporcie.

Rozdział 3

Bezpieczeństwo meczu piłki nożnej

Art. 13. 1. Organizator meczu piłki nożnej klubu uczestniczącego w rozgrywkach jednej z trzech najwyższych ligowych klas rozgrywkowych rywalizacji mężczyzn, niezależnie od rodzaju rozgrywek, tj. krajowych czy międzynarodowych, zapewnia identyfikację osób uczestniczących w tej imprezie, niezależnie od obowiązków i wymogów, o których mowa w art. 6.

2. Obiekty wykorzystywane do organizacji meczów piłki nożnej, o których mowa w ust. 1, wyposaża się w kompatybilne między sobą elektroniczne systemy służące do identyfikacji osób, sprzedaży biletów, kontroli przebywania w miejscu i w czasie trwania meczu piłki nożnej, kontroli dostępu do określonych miejsc oraz weryfikacji informacji, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a-c.

2a. Niezależnie od systemów, o których mowa w ust. 2, tworzy się:

- 1) centralny system identyfikacji uczestników meczów piłki nożnej rozgrywanych w ramach najwyższej ligowej klasy rozgrywkowej rywalizacji mężczyzn;
- 2) centralny system identyfikacji uczestników meczów piłki nożnej rozgrywanych w drugiej i trzeciej najwyższej ligowej klasie rozgrywkowej rywalizacji mężczyzn.

2b. Administratorami danych zgromadzonych w systemach, o których mowa w ust. 2a, są właściwe podmioty zarządzające tymi rozgrywkami.

2c. Kompatybilność oznacza, iż elektroniczne systemy, o których mowa w ust. 2, muszą być podłączone do systemów, o których mowa w ust. 2a, oraz działać na podstawie numeru PESEL, a w razie gdy nie został on nadany - rodzaju, serii i numeru dokumentu potwierdzającego tożsamość, po przekazaniu danych, o których mowa w ust. 4.

2d. (uchylony)

3. Wymagania techniczno-użytkowe systemów, o których mowa w ust. 2 i 2a, przeznaczonych dla obiektów wykorzystywanych do prowadzenia rozgrywek meczów piłki nożnej, o których mowa w ust. 1, określają właściwe podmioty zarządzające tymi rozgrywkami.

3a. (uchylony)

4. Zakres przetwarzanych danych identyfikujących osoby uczestniczące w meczu piłki nożnej obejmuje:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) (uchylony)
- 3) numer PESEL, a w razie gdy nie został on nadany - rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) (uchylony)
- 5) (uchylony)
5. (uchylony)

6. Do wniosku o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej organizator dołącza oświadczenie o spełnieniu wymogów, o których mowa w ust. 2.

7. Gromadzenie i przetwarzanie danych w systemach, o których mowa w ust. 2 i 2a, ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa osób uczestniczących w meczu piłki nożnej.

8. Zakres danych gromadzonych w systemie, o którym mowa w ust. 2a pkt 1, obejmuje:

- 1) dane określone w ust. 4,
- 2) dane, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a-c,
- 3) informacje o zastosowanych zakazach, w tym przekazane przez organizatorów imprez masowych - w zakresie, w jakim dane i informacje te dotyczą uczestników meczów piłki nożnej rozgrywanych w ramach najwyższej ligowej klasy rozgrywkowej rywalizacji mężczyzn.

9. Zakres danych gromadzonych w systemie, o którym mowa w ust. 2a pkt 2, obejmuje:

- 1) dane określone w ust. 4,
- 2) dane, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a-c,
- 3) informacje o zastosowanych zakazach, w tym przekazane przez organizatorów imprez masowych - w zakresie, w jakim dane i informacje te dotyczą uczestników meczów piłki nożnej rozgrywanych w drugiej i trzeciej najwyższej ligowej klasie rozgrywkowej rywalizacji mężczyzn.

10. Dane do systemów, o których mowa w ust. 2 i 2a, przekazują w zakresie swojej właściwości:

- 1) właściwy polski związek sportowy;
- 2) właściwy podmiot zarządzający rozgrywkami;
- 3) organizator meczu piłki nożnej;
- 4) Komendant Główny Policji;
- 5) podmiot uprawniony do dystrybucji biletów.

11. Podmioty przekazujące dane do systemów, o których mowa w ust. 2 i 2a, odpowiedzialne są za kompletność, aktualność oraz prawdziwość przekazywanych danych.

12. Dostęp do danych zgromadzonych w systemach, o których mowa w ust. 2 i 2a, w zakresie swoich kompetencji, posiadają:

- 1) właściwy polski związek sportowy;
- 2) właściwy podmiot zarządzający rozgrywkami;
- 3) organizator meczu piłki nożnej;
- 4) podmiot uprawniony do dystrybucji biletów;
- 5) Policja, w zakresie weryfikacji poprawności informacji o osobach, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a-c, oraz w związku z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym lub czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi.

13. Dane zgromadzone w systemach, o których mowa w ust. 2 i 2a, przechowywane są nie dłużej niż przez okres 2 lat od dnia ostatniego zakupu biletu wstępu przez uczestnika meczu piłki nożnej lub przekazania mu innego dokumentu uprawniającego do przebywania na meczu piłki nożnej.

13a. Jeżeli dane zgromadzone w systemach, o których mowa w ust. 2 i 2a, dotyczą osoby, wobec której zostało wydane orzeczenie lub zakaz, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a-c, wówczas okres, o którym mowa w ust. 13, liczy się od dnia upływu okresu obowiązywania zakazu lub okresu, na który orzeczono dany środek.

14. Dane zgromadzone w systemach, o których mowa w ust. 2 i 2a, podlegają usunięciu, jeżeli:

- 1) zostały zgromadzone z naruszeniem ustawy;
- 2) okazały się niekompletne, nieaktualne lub nieprawdziwe;
- 3) upłynął okres, o którym mowa w ust. 13.

Art. 14. 1. Organizator meczu piłki nożnej może stosować zakaz klubowy, polegający na zakazie uczestniczenia w kolejnych imprezach masowych przeprowadzanych przez organizatora meczu piłki nożnej, nakładany przez tego organizatora na osobę, która dopuściła się naruszenia regulaminu obiektu (terenu) lub regulaminu imprezy masowej.

1a. Zakaz klubowy, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również kolejnych imprez masowych przeprowadzanych z udziałem drużyny organizatora rozgrywanych poza siedzibą organizatora, i może być nakładany za naruszenie regulaminu obiektu (terenu) lub regulaminu imprezy masowej prowadzonej z udziałem drużyny tego organizatora.

2. Okres obowiązywania zakazu klubowego nie może być dłuższy niż 2 lata od dnia jego wydania.

3. Organizator meczu piłki nożnej, w terminie 7 dni od dnia zastosowania zakazu klubowego, informuje o tym osobę, której ten zakaz dotyczy. Informacja określa okres obowiązywania zakazu uczestnictwa tej osoby.

4. Osobie ukaranej zakazem klubowym, o którym mowa w ust. 1, służy prawo wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy do podmiotu, który zastosował zakaz klubowy.

4a. (uchylony)

5. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, określa w swoim regulaminie wewnętrznym formę, tryb i termin złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, o którym mowa w ust. 4, a także tryb i termin jego rozpatrzenia.

6. Termin rozpatrzenia wniosku określony w regulaminie, o którym mowa w ust. 5, powinien być wyznaczony tak, aby od daty złożenia wniosku do daty jego rozpatrzenia nie upłynęło więcej niż 14 dni.

7. (uchylony)

8. Orzeczenie podmiotu, o którym mowa w ust. 1, wydane na skutek wniesienia wniosku, o którym mowa w ust. 4, jest ostateczne.

8a. Od orzeczenia o zastosowaniu zakazu klubowego przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, osobie ukaranej służy prawo wniesienia skargi do właściwego sądu administracyjnego.

9. Informacja o zastosowanym zakazie klubowym jest przetwarzana w systemach, o których mowa w art. 13 ust. 2 i 2a.

Art. 15. 1. Sprzedaż biletu wstępu na mecz piłki nożnej lub przekazanie innego dokumentu uprawniającego do przebywania na nim określonej osoby następuje po uzyskaniu danych, o których mowa w art. 13 ust. 4, zgodnych z dokumentem potwierdzającym tożsamość.

2. Na bilecie wstępu na mecz piłki nożnej lub na innym dokumencie uprawniającym do przebywania na nim umieszcza się dane, o których mowa w art. 13 ust. 4, oraz numer miejsca, którego dotyczy ten bilet lub dokument uprawniający do przebywania na meczu.

2a. W przypadku meczów piłki nożnej o charakterze międzynarodowym, w tym meczów piłki nożnej organizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach rozgrywek Międzynarodowej Federacji Piłki Nożnej (FIFA) lub Unii Europejskich Związków Piłkarskich (UEFA), przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do uczestników będących cudzoziemcami, jeżeli bilet wstępu lub inny dokument uprawniający do przebywania na meczu piłki nożnej otrzymują poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa obowiązującego w miejscu ich wydania.

2b. Na bilecie wstępu lub na innym dokumencie uprawniającym do przebywania na meczach, o których mowa w ust. 2a, umieszcza się numer miejsca siedzącego.

3. Organizator meczu piłki nożnej lub podmiot przez niego uprawniony do dystrybucji odmawia sprzedaży biletu wstępu lub innego dokumentu uprawniającego do przebywania na nim:

- 1) osobie, wobec której zostało wydane orzeczenie:
 - a) zakazujące wstępu na imprezę masową,
 - b) zobowiązujące do powstrzymania się od przebywania w miejscach przeprowadzania imprez masowych, wydane przez sąd wobec skazanego w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności albo wobec nieletniego na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382 oraz z 2015 r. poz. 1418 i 1707);
- 2) osobie, wobec której zastosowano zakaz klubowy lub zakaz zagraniczny;
- 3) osobie, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w miejscu i w czasie trwania imprezy masowej może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa imprezy masowej.

4. Organizator meczu piłki nożnej jest obowiązany prowadzić sprzedaż biletów wstępu lub przekazywać inne dokumenty uprawniające do przebywania na wyznaczonych miejscach.

5. Bilet wstępu na mecz piłki nożnej lub inny dokument uprawniający do przebywania na nim jest ważny wraz z dokumentem potwierdzającym tożsamość.

Art. 16. Wstęp na mecz piłki nożnej osoby małoletniej do lat 13 następuje wyłącznie pod opieką osoby pełnoletniej.

Art. 16a. 1. Projekty budowlane stadionów podlegają uzgodnieniom z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim (Komendantem Stołecznym) Policji, właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej oraz właściwym związkiem sportowym, w zakresie tworzenia i funkcjonowania infrastruktury wpływającej na bezpieczeństwo osób uczestniczących w meczach piłki nożnej.

2. Projekty, o których mowa w ust. 1, podlegają dodatkowym uzgodnieniom z właściwym związkiem sportowym w zakresie tworzenia i funkcjonowania infrastruktury służącej:

- 1) zapełnianiu stadionu przez osoby uczestniczące w meczach piłki nożnej,
- 2) udogodnieniom w zakresie obsługi osób uczestniczących w meczach piłki nożnej,
- 3) przeprowadzaniu transmisji telewizyjnych z meczów piłki nożnej

- przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa określonych w uzgodnieniach, o których mowa w ust. 1.

3. Uzgadnianie projektów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie narusza przepisów dotyczących uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej projektów budowlanych obiektów budowlanych.

Art. 17. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury fizycznej oraz ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, warunki bezpieczeństwa, jakie powinny spełniać stadiony, na których mogą odbywać się mecze piłki nożnej, w szczególności dotyczące:

- 1) rozwiązań technicznych pozwalających na kierowanie przepływem i kontrolę osób uczestniczących w meczach piłki nożnej,
- 2) wprowadzenia identyfikacji osób uczestniczących w meczach piłki nożnej,
- 3) ich wyposażenia w infrastrukturę obejmującą, w szczególności zintegrowane stanowiska dowodzenia, sposób rozmieszczenia osób uczestniczących w meczu piłki nożnej, system kontroli wejść i wyjść, zaplecze parkingowe oraz węzły komunikacyjne

- uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i sprawnego przebiegu imprez masowych oraz bezpieczeństwa osób w nich uczestniczących.

Art. 17a. 1. Organizator meczu piłki nożnej może udostępnić uczestnikom meczu piłki nożnej miejsca stojące pod warunkiem zachowania następujących zasad:

- 1) liczba udostępnionych miejsc stojących nie może przekraczać 25% ogólnej liczby miejsc na stadionie, ustalonej zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej;
- 2) jedno miejsce siedzące może zostać przekształcone wyłącznie w jedno miejsce stojące, z zachowaniem możliwości przywrócenia stanu poprzedniego;
- 3) organizator meczu piłki nożnej może udostępnić miejsca stojące dla kibiców drużyny gospodarzy i drużyny gości, w proporcji 4:1, zapewniając, że udostępnione miejsca stojące, przewidziane dla obydwu grup kibiców, pozostaną od siebie odseparowane w sposób minimalizujący możliwość wywołania zagrożenia bezpieczeństwa na meczu piłki nożnej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa oraz ministrem właściwym do spraw kultury fizycznej określi, w drodze rozporządzenia, wymogi techniczne infrastruktury sektorów, na których udostępniane są miejsca stojące, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom meczów piłki nożnej.

Art. 18. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do organizacji masowych imprez sportowych podwyższonego ryzyka, z wyłączeniem art. 16a.

Rozdział 4

Służby porządkowe i służby informacyjne

Art. 19. 1. Członkowie służby porządkowej działają na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego w czasie i w miejscu trwania imprezy masowej.

2. Członkowie służby informacyjnej działają na rzecz bezpieczeństwa uczestników imprezy masowej, w szczególności poprzez informowanie ich o przyjętych rozwiązaniach organizacyjnych.

3. Członkowie służb, o których mowa w ust. 1 i 2, są obowiązani posiadać oznakowanie i ukończone szkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 23.

4. Kierownikiem do spraw bezpieczeństwa może być wyłącznie osoba, która ukończyła szkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 23, a w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka została dodatkowo wpisana na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej, o której mowa w art. 26 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia.

Art. 20. 1. Służby porządkowe i informacyjne są uprawnione do:

- 1) sprawdzania i stwierdzania uprawnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej, a w przypadku stwierdzenia braku takich uprawnień - wezwania ich do opuszczenia imprezy masowej;
- 2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;

- 3) przeglądania zawartości bagaży i odzieży osób w przypadku podejrzenia, że osoby te wnoszą lub posiadają przedmioty, o których mowa w art. 8 ust. 2;
- 4) wydawania poleceń porządkowych osobom zakłócającym porządek publiczny lub zachowującym się niezgodnie z regulaminem imprezy masowej lub regulaminem obiektu (terenu), a w przypadku niewykonania tych poleceń - wezwania ich do opuszczenia imprezy masowej;
- 5) ujęcia, w celu niezwłocznego przekazania Policji, osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla dóbr powierzonych ochronie oraz osób dopuszczających się czynów zabronionych.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628, z późn. zm.), służby porządkowe mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a i b, pkt 2 lit. a i pkt 12 lit. a tej ustawy.

3. Użycie środków przymusu bezpośredniego oraz dokumentowanie tego użycia odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

4. Czynności, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonywane w sposób zapewniający poszanowanie godności ludzkiej oraz innych dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.

Art. 21. 1. Kierownik do spraw bezpieczeństwa, członkowie służby porządkowej i służby informacyjnej obowiązani są do noszenia w widocznym miejscu identyfikatora wydanego przez organizatora.

2. Identyfikator zawiera następujące informacje:

- 1) nazwę wystawcy;
- 2) numer identyfikacyjny i wizerunek twarzy;
- 3) termin ważności;
- 4) pieczęć i podpis wystawcy.

3. Organizator prowadzi ewidencję wydanych identyfikatorów, zawierającą następujące dane:

- 1) imię i nazwisko oraz numer PESEL członka służby pobierającego identyfikator lub serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 2) podpis członka służby pobierającego identyfikator, datę i godzinę pobrania;
- 3) numer zaświadczenia o ukończeniu przez członka służby przeszkolenia w zakresie zabezpieczania imprez masowych i dane identyfikujące wystawcę tego zaświadczenia.

Art. 22. 1. Służby porządkowe są obowiązane:

- 1) odmówić wstępu na imprezę masową:
- a) osobie, wobec której zostało wydane orzeczenie:
 - zakazujące wstępu na imprezę masową,
 - zobowiązujące do powstrzymania się od przebywania w miejscach przeprowadzania imprez masowych, wydane przez sąd wobec skazanego w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności albo wobec nieletniego na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,
 - b) osobie, wobec której został wydany zakaz zagraniczny,
 - c) osobie, wobec której został wydany zakaz klubowy,
 - d) osobie odmawiającej poddania się czynnościom, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1-3,
 - e) osobie znajdującej się pod widocznym wpływem alkoholu, środków odurzających, psychotropowych lub innych podobnie działających środków,
 - f) osobie posiadającej broń lub inne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje, o których mowa w art. 8 ust. 2,
 - g) osobie zachowującej się agresywnie, prowokacyjnie albo w inny sposób stwarzającej zagrożenie dla bezpieczeństwa lub porządku publicznego:
 - 1a) odmówić wstępu na imprezę masową osobie nieposiadającej biletu wstępu lub innego dokumentu uprawniającego do przebywania na imprezie masowej;
 - 2) usunąć z miejsca przeprowadzania imprezy masowej osoby, które swoim zachowaniem zakłócają porządek publiczny lub zachowują się niezgodnie z regulaminem obiektu (terenu) lub regulaminem imprezy masowej;
 - 3) usunąć z miejsca przeprowadzania imprezy masowej osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a-c.

2. Służby informacyjne są obowiązane do:

- 1) informowania o udogodnieniach oraz wymogach bezpieczeństwa określonych przez organizatora lub służby ratownicze;
- 2) informowania o umiejscowieniu punktów pomocy medycznej, gastronomicznych i sanitarnych;
- 3) nadzorowania bezpiecznego wejścia i wyjścia osób uczestniczących w imprezie masowej;
- 4) niedopuszczania osób uczestniczących w imprezie masowej do miejsc nieprzeznaczonych dla publiczności;
- 5) niezwłocznego reagowania na incydenty i zagrożenia oraz podejmowania niezbędnych działań zaradczych, w szczególności poprzez informowanie o nich służb porządkowych;
- 6) obserwowania wszystkich obszarów potencjalnego zagrożenia i przeciwdziałania nadmiernemu zagęszczeniu osób;
- 7) pilnowania przestrzegania postanowień regulaminu obiektu (terenu) i regulaminu imprezy masowej;
- 8) reagowania na skargi składane przez osoby uczestniczące w imprezie masowej.

3. W celu realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a lub b, organizator lub osoba przez niego upoważniona kieruje zapytanie do właściwego ze względu na miejsce odbywania się imprezy komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji, zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 7.

4. W przypadku gdy działania służby porządkowej, o których mowa w ust. 1, są nieskuteczne, organizator lub kierownik do spraw bezpieczeństwa występuje do Policji o udzielenie pomocy, niezwłocznie potwierdzając ten fakt pisemnym zgłoszeniem.

5. W przypadku gdy impreza masowa jest przeprowadzana na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, wystąpienie, o którym mowa w ust. 4, kierowane jest do Żandarmerii Wojskowej.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 lub 5, służby porządkowe i służby informacyjne wykonują polecenia Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Art. 23. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne w zakresie wykszolenia, w tym tematykę i formę prowadzenia szkoleń, jednostki właściwe do ich prowadzenia i wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia,
- 2) wyposażenie służb porządkowych i służb informacyjnych z uwzględnieniem rodzaju imprezy masowej i przewidywanych zagrożeń,
- 3) sposób i zakres sprawowania przez służby porządkowe i służby informacyjne kontroli uprawnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej, w tym sposób legitymowania uczestników imprezy masowej oraz przeglądania ich bagaży i odzieży,
- 4) sposób postępowania służb porządkowych i służb informacyjnych w razie konieczności usunięcia osoby uczestniczącej w imprezie masowej zakłócającej porządek publiczny,
- 5) sposób dokumentowania przez służby porządkowe i służby informacyjne czynności podjętych w czasie wykonywania obowiązków
- mając na względzie zapewnienie właściwego wykszolenia tych służb, ich wyposażenia i oznakowania oraz wykonywania obowiązków wynikających z niniejszej ustawy.

Rozdział 5

Zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej

Art. 24. Organem wydającym zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej, zwanym dalej "organem", jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej.

Art. 25. 1. W celu przeprowadzenia imprezy masowej organizator, nie później niż na 30 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia:

- 1) występuje do organu z wnioskiem o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej;
- 2) zwraca się do właściwych miejscowo: komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji i komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, dysponenta zespołów ratownictwa medycznego i państwowego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii o niezbędnej wielkości sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia imprezy masowej, zastrzeżeniach do stanu technicznego obiektu (terenu) oraz o przewidywanych zagrożeniach;
- 3) powiadamia właściwego miejscowo:
 - a) komendanta oddziału Straży Granicznej, w przypadku przeprowadzania imprezy masowej w strefie nadgranicznej,
 - b) komendanta terenowej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w przypadku przeprowadzania imprezy masowej na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

1a. Termin, o którym mowa w ust. 1, może zostać skrócony do 14 dni w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy potrzeba organizacji imprezy masowej wynika z przyczyn nagłych oraz jeżeli charakter imprezy masowej odpowiada przeznaczeniu obiektu określonego w projekcie budowlanym tego obiektu.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, organizator załącza:

- 1) dokumentację i informacje, o których mowa w art. 26 ust. 1;
- 2) program i regulamin imprezy masowej, wraz z informacją o sposobie udostępnienia go uczestnikom imprezy masowej;
- 3) regulamin obiektu (terenu), wraz z informacją o sposobie udostępnienia go uczestnikom imprezy masowej;
- 4) pisemną instrukcję określającą zadania służby porządkowej oraz służby informacyjnej;
- 5) warunki łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej.

3. Właściwi miejscowo: komendant powiatowy (rejonowy, miejski) Policji, komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, dysponent zespołów ratownictwa medycznego i państwowy inspektor sanitarny wydają opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o ich wydanie.

3a. Do opinii określonych w ust. 1 pkt 2 nie ma zastosowania art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego.

3b. W przypadku, o którym mowa w ust. 1a, wydanie opinii, o których mowa w ust. 3, następuje w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o ich wydanie.

4. Opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zachowują ważność przez 6 miesięcy od dnia ich wydania.

Art. 26. 1. Organizator do wniosku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1, dołącza:

- 1) graficzny plan obiektu (terenu), na którym ma być przeprowadzona impreza masowa, wraz z jego opisem, zawierający:
 - a) oznaczenie dróg dojścia i rozchodzenia się osób uczestniczących w imprezie masowej, dróg ewakuacyjnych i dróg dojazdowych dla pojazdów służb ratowniczych i Policji,
 - b) oznaczenie punktów pomocy medycznej, punktów czerpalnych wody do celów przeciwpożarowych oraz punktów informacyjnych,
 - c) oznaczenie lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych, zaworów, przyłączy wody, gazu i energii elektrycznej oraz innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowników obiektu lub terenu,
 - d) informacje o rozmieszczeniu służb porządkowych oraz służb informacyjnych, rozmieszczeniu osób uczestniczących w imprezie masowej i ewentualnym rozdzieleniu ich według sektorów oraz o rozmieszczeniu punktów gastronomicznych i sanitariatów,
 - e) oznaczenie sektorów, na których podczas meczu piłki nożnej zostaną udostępnione miejsca stojące - jeżeli organizator zamierza udostępnić uczestnikom miejsca stojące;
 - 2) instrukcję, o której mowa w art. 6 ust. 4, z zastrzeżeniem ust. 2;
 - 3) terminarz rozgrywek meczów piłki nożnej lub terminarz innych imprez masowych - w przypadku imprez masowych organizowanych cyklicznie;
 - 4) informację o:
 - a) liczbie miejsc dla osób na imprezie masowej, a jeżeli organizator zamierza udostępnić na meczu piłki nożnej miejsca stojące - również liczbie miejsc stojących,
 - b) przewidywanych zagrożeniach bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - c) liczbie, organizacji, oznakowaniu, wyposażeniu i sposobie rozmieszczenia służby porządkowej oraz służby informacyjnej;
 - 5) informację o osobie wyznaczonej na kierownika do spraw bezpieczeństwa, w tym jej dane obejmujące: imię, nazwisko, numer PESEL - o ile został nadany, numer i datę wydania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia dla kierowników do spraw bezpieczeństwa imprez masowych, a w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka dodatkowo numer wpisu na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej;
 - 6) informację o sposobie zapewnienia identyfikacji osób biorących udział w imprezie masowej - w przypadku meczu piłki nożnej lub imprezy masowej podwyższonego ryzyka;
 - 7) informację o zainstalowanych urządzeniach rejestrujących obraz i dźwięk, o których mowa w art. 11;
 - 8) informację o powiadomieniu podmiotów, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3 - w przypadku przeprowadzania imprezy masowej w strefie nadgranicznej lub na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej;
 - 9) harmonogram udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy masowej oraz harmonogram opuszczenia przez nich tego obiektu lub terenu, jeżeli regulamin imprezy masowej przewiduje zmienną liczbę osób w czasie jej trwania.

2. Opinie, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, oraz instrukcję, o której mowa w art. 6 ust. 4, organizator dołącza do wniosku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1, niezwłocznie, jednak nie później niż na 14 dni przed terminem rozpoczęcia imprezy masowej.

2a. W przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 1a, opinii, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, oraz instrukcję, o której mowa w art. 6 ust. 4, organizator dołącza do wniosku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1, niezwłocznie.

2b. W przypadku gdy z opinii właściwego miejscowo komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, wynika, iż impreza masowa powinna zostać zakwalifikowana jako impreza masowa podwyższonego ryzyka, organizator może dołączyć do dokumentacji, o której mowa w ust. 2, wniosek o zezwolenie na zapewnienie przez niego na tej imprezie masowej mniejszej liczebności służby porządkowej i informacyjnej niż określona w art. 6 ust. 2 pkt 2.

3. W przypadku gdy właściciel, posiadacz, użytkownik obiektu lub zarządzający obiektem, na terenie którego ma być przeprowadzona impreza masowa, rozpoczął jego użytkowanie zgodnie z przepisami prawa budowlanego, a charakter imprezy masowej jest zgodny z przeznaczeniem obiektu, organizator do wniosku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1, dołącza ważne opinie, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, właściwych miejscowo: komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego inspektora sanitarnego.

Art. 27. Organ może zażądać od organizatora dodatkowej dokumentacji w postaci:

- 1) kopii aktualnych protokołów z kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.);
- 2) dokumentu poświadczającego spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 53 ust. 1;
- 3) pisemnej zgody na przeprowadzenie imprezy masowej, wydanej przez kierownika jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych, parku narodowego lub krajoobrazowego - w razie przeprowadzania imprezy na terenach będących w zarządzie tej jednostki.

Art. 28. 1. Właściwy miejscowo komendant powiatowy (rejonowy, miejski) Policji i właściwy miejscowo komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej wydają opinię, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, na podstawie lustracji obiektu (terenu), na którym ma być przeprowadzona impreza masowa, oraz na podstawie przedłożonych przez organizatora dokumentów i informacji, o których mowa w art. 25 ust. 2.

2. Właściwy miejscowo komendant powiatowy (rejonowy, miejski) Policji wydaje opinię dodatkowo na podstawie analizy ryzyka, określającej przewidywane zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego mogące wystąpić w związku z imprezą masową.

Art. 29. 1. Organ wydaje zezwolenie albo odmawia jego wydania w terminie co najmniej 7 dni przed planowanym terminem przeprowadzenia imprezy masowej.

2. Zezwolenie zawiera:

- 1) nazwę organizatora;
- 2) określenie rodzaju imprezy masowej;
- 3) nazwę imprezy masowej;
- 4) warunki przeprowadzenia imprezy masowej, w tym:
 - a) miejsce jej przeprowadzenia,
 - b) czas jej rozpoczęcia i zakończenia,
 - c) maksymalną liczbę osób, które mogą w niej uczestniczyć,
 - d) liczbę członków służby porządkowej oraz służby informacyjnej, ustaloną zgodnie z art. 6 ust. 2,
 - e) informację o zainstalowaniu urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, o których mowa w art. 11.

3. Organ stwierdza w zezwoleniu, że jest to impreza masowa podwyższonego ryzyka, w przypadku gdy wynika to z:

- 1) informacji o przewidywanych zagrożeniach, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 4 lit. b;
- 2) opinii komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji;
- 3) wniosku podmiotu zarządzającego rozgrywkami.

3a. Organ, biorąc pod uwagę przewidywane zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, po konsultacji z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (rejonowym, miejskim) Policji może w zezwoleniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnić wniosek, o którym mowa w art. 26 ust. 2b, zezwalając organizatorowi na zapewnienie mniejszej liczebności służby porządkowej i informacyjnej niż określona w art. 6 ust. 2 pkt 2, przy czym liczba służb informacyjnych nie może być niższa niż określana zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1, a liczba służb porządkowych zwiększana jest przynajmniej o 200% w stosunku do liczby określonej zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1.

4. Organ odmawia wydania zezwolenia w przypadku:

- 1) niezłożenia przez organizatora opinii, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, i dokumentów, o których mowa w art. 26;
- 2) niespełnienia przez organizatora obowiązków i wymogów, o których mowa w art. 6 lub w art. 13 ust. 2.

5. Wydanie zezwolenia lub odmowa jego wydania następuje w drodze decyzji administracyjnej. Kopię decyzji organ przekazuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jej wydania, podmiotom wymienionym w art. 25 ust. 1 pkt 2 oraz wojewodzie.

6. Odwołanie organizatora od decyzji, o której mowa w ust. 5, nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 30. 1. Jeżeli imprezy masowe są przeprowadzane przez tego samego organizatora w tych samych obiektach (terenach) umożliwiających przeprowadzenie imprezy masowej, co najmniej 2 razy w roku lub są to imprezy masowe, dla których opracowano terminarz imprez masowych organizowanych cyklicznie, organ wydaje zezwolenie na przeprowadzenie wskazanej przez organizatora liczby imprez masowych lub ich przeprowadzenie w okresie jednego roku.

2. Organizator imprez masowych przeprowadzanych w trybie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje na 14 dni przed planowanym terminem ich przeprowadzenia, właściwym ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej komendantom powiatowym (rejonowym, miejskim) Policji i komendantom powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej, dysponentowi zespołów ratownictwa medycznego oraz państwowemu inspektorowi sanitarnemu informacje, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 2 i 3 i art. 26 ust. 1 pkt 4-6.

3. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczące meczu piłki nożnej, wydawane jest na okres wskazany w terminarzu rozgrywek meczów piłki nożnej, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 3.

4. W przypadku zmiany terminu imprezy masowej mającej odbyć się jednorazowo lub według ustalonego terminarza, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 3, organizator na 7 dni przed terminem jej rozpoczęcia zawiadamia organ oraz podmioty, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2.

Rozdział 6

Kontrola bezpieczeństwa imprezy masowej

Art. 31. 1. Organ kontroluje zgodność przebiegu imprezy masowej podwyższonego ryzyka z warunkami określonymi w zezwoleniu.

2. Organ może kontrolować zgodność przebiegu imprezy masowej niebędącej imprezą masową podwyższonego ryzyka z warunkami określonymi w zezwoleniu.

2a. Wykonując czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, organ może korzystać z sił i środków właściwego miejscowo: komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji, komendanta

powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, dysponenta zespołów ratownictwa medycznego i państwowego inspektora sanitarnego.

3. Organ w związku z przeprowadzaną kontrolą, o której mowa w ust. 1 i 2, ma prawo do:

- 1) żądania od organizatora informacji, dokumentów i danych, niezbędnych do sprawowania kontroli;
- 2) swobodnego wstępu do miejsca przeprowadzania imprezy masowej i innych pomieszczeń związanych bezpośrednio z przeprowadzaniem imprezy masowej;
- 3) przeprowadzania lustracji miejsc, o których mowa w pkt 2;
- 4) żądania od osób działających w imieniu i na rzecz organizatora udzielenia informacji w formie ustnej i pisemnej w zakresie przeprowadzanej kontroli.

4. W przypadku stwierdzenia niespełnienia przez organizatora warunków określonych w zezwoleniu organ może wydać decyzję o przerwaniu imprezy masowej, nadając jej rygor natychmiastowej wykonalności, o czym niezwłocznie powiadamia właściwego wojewodę. Decyzję doręcza się organizatorowi w terminie 7 dni od dnia przerwania imprezy.

4a. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 4, organ bierze również pod uwagę zagrożenie bezpieczeństwa, które może spowodować przerwanie imprezy masowej.

5. W przypadku stwierdzenia naruszenia warunków bezpieczeństwa imprezy masowej przez jej organizatora, podmioty, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, mogą wnioskować do organu o jej przerwaniu.

Art. 32. Organ wydaje decyzję o zakazie przeprowadzenia imprezy masowej, jeżeli po wydaniu zezwolenia stwierdzi, że zostały naruszone warunki bezpieczeństwa dające podstawę do jego wydania.

Art. 33. 1. Od decyzji organu, o której mowa w art. 29 i w art. 32, przysługuje odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego.

2. Samorządowe kolegium odwoławcze rozpatruje odwołanie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 4 dni od dnia jego wniesienia.

Art. 34. 1. W przypadku negatywnej oceny stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w związku z planowaną lub przeprowadzoną imprezą masową wojewoda, w drodze decyzji administracyjnej, może:

- 1) zakazać przeprowadzenia imprezy masowej z udziałem publiczności na całym obiekcie lub w jego wydzielonych sektorach;
- 2) wprowadzić, na czas określony albo nieokreślony, zakaz przeprowadzania przez organizatora imprez masowych na terenie województwa lub jego części.

2. Kopię decyzji niezwłocznie po jej wydaniu wojewoda przesyła podmiotom, o których mowa w art. 25 ust. 1.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który rozpatruje je w terminie 14 dni od dnia jego wniesienia.

4. Odwołanie od decyzji, o której mowa w ust. 1, nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 34a. 1. Wojewoda może, w drodze decyzji administracyjnej, przerwać imprezę masową, jeżeli jej dalszy przebieg może zagrozić życiu lub zdrowiu osobom albo mieniu w znacznych rozmiarach, a działania podejmowane przez organizatora są niewystarczające do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Wydając decyzję, wojewoda bierze pod uwagę również zagrożenie bezpieczeństwa, które może spowodować przerwanie imprezy masowej.

3. Decyzji o przerwaniu imprezy masowej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

4. O treści decyzji wojewoda zawiadamia niezwłocznie organizatora imprezy masowej oraz odpowiednie podmioty wymienione w art. 25 ust. 1.

5. Decyzję doręcza się organizatorowi w terminie 7 dni od dnia przerwania imprezy masowej.

Rozdział 7

Zasady gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa imprezy masowej

Art. 35. 1. Gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych odbywa się w celu zapobiegania przestępstwom i wykroczeniom związanym z tymi imprezami oraz ich zwalczania.

2. Przetwarzanie informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych odbywa się zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych bez obowiązku informowania osób, których one dotyczą.

Art. 36. 1. Organem administracji rządowej właściwym w sprawach gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej, jest Komendant Główny Policji, zwany dalej "Komendantem".

2. Komendant gromadzi i przetwarza informacje dotyczące imprez masowych innych niż masowe imprezy sportowe, w tym mecze piłki nożnej, w zakresie obejmującym dane o osobach, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a i b, oraz o terminach i miejscach przeprowadzania tych imprez.

3. (uchylony)

4. (uchylony)

Art. 37. Do zadań Komendanta należy w szczególności:

- 1) gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych;
- 2) prowadzenie bazy danych dotyczącej bezpieczeństwa imprez masowych;
- 3) opracowywanie analiz informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej;

- 4) zapewnienie bezpieczeństwa przetwarzanych informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135);
- 5) współpraca z podmiotami zagranicznymi w zakresie, o którym mowa w pkt 1-3.

Art. 38. 1. Podmiotami uprawnionymi w zakresie swoich kompetencji do otrzymywania od Komendanta informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych, zwanymi dalej "podmiotami uprawnionymi", są:

- 1) Policja;
- 2) prokuratura;
- 3) sądy;
- 4) Straż Graniczna;
- 5) Państwowa Straż Pożarna;
- 6) Biuro Ochrony Rządu;
- 7) Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 8) Żandarmeria Wojskowa;
- 9) straże gminne (miejskie);
- 10) organy administracji publicznej właściwe w sprawach wydawania zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej;
- 11) służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo na obszarach kolejowych, zarządcy infrastruktury kolejowej, przewoźnicy publiczni;
- 12) związki sportowe o zasięgu ogólnokrajowym;
- 13) kluby sportowe;
- 14) organizatorzy masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej;
- 15) podmioty zarządzające rozgrywkami;
- 16) instytucje zagraniczne;
- 17) minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

2. Organizatorzy imprez masowych innych niż masowe imprezy sportowe, w tym mecze piłki nożnej, są uprawnieni w zakresie swoich zadań ustawowych do otrzymywania od Komendanta informacji dotyczących osób, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a i b.

3. Komendanci wojewódzcy (Komendant Stołeczny) Policji i komendanci powiatowi (rejonowi, miejscy) Policji przekazują podmiotom, o których mowa w ust. 1 pkt 1-15, na wniosek tych podmiotów, informacje, o których mowa w art. 36 ust. 2 i art. 40, dotyczące imprez masowych organizowanych na obszarze działania tych komendantów. Przepisy art. 42 ust. 1, 4 i 5, art. 43, art. 44 ust. 1, 2 i 4, art. 45, art. 46 oraz art. 47 stosuje się odpowiednio.

Art. 39. 1. Podmiotami zobowiązanymi do przekazywania Komendantowi informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych, zwanymi dalej "podmiotami zobowiązanymi", są podmioty, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 1-15, oraz:

- 1) Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego oraz sądy, w których zapadło prawomocne orzeczenie o ukaraniu za wykroczenie karą inną niż kara aresztu;
- 2) związki sportowe;
- 3) organizatorzy;
- 4) właściciele obiektów, na terenie których organizowane są masowe imprezy sportowe, w tym mecze piłki nożnej;
- 5) organizatorzy turystyki;
- 6) krajowi przewoźnicy realizujący publiczny transport zbiorowy.

2. Podmioty zobowiązane przekazują komendantom wojewódzkim (Komendantowi Stołecznemu) Policji i komendantom powiatowym (rejonowym, miejskim) Policji, na wniosek komendantów, informacje, o których mowa w art. 36 ust. 2 i art. 40, dotyczące imprez masowych organizowanych na obszarze działania tych komendantów. Przepisy art. 41, art. 42 ust. 1-3 oraz art. 45 stosuje się odpowiednio.

Art. 40. Zakres gromadzonych i przetwarzanych informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej, zawiera dane:

- 1) o osobach, przeciwko którym toczy się postępowanie karne lub przeciwko którym skierowano wniosek o ukaranie za czyn popełniony w związku z masową imprezą sportową, w tym meczem piłki nożnej, obejmujące:
 - a) imię i nazwisko, używane pseudonimy,
 - b) datę i miejsce urodzenia,
 - c) numer PESEL lub serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby,
 - d) adres zamieszkania lub stałego pobytu,
 - e) adres korespondencyjny,
 - f) informację o karalności,
 - g) przynależność do klubów kibica oraz charakterystykę zachowania podczas i w związku z masowymi imprezami sportowymi, w tym meczami piłki nożnej;
- 2) o osobach, co do których zapadł prawomocny wyrok lub prawomocne orzeczenie o ukaraniu za przestępstwo albo wykroczenie, popełnione w związku z masową imprezą sportową, w tym meczem piłki nożnej, obejmujące:

- a) imię i nazwisko, używane pseudonimy,
- b) datę i miejsce urodzenia,
- c) numer PESEL lub serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby,
- d) adres zamieszkania lub stałego pobytu,
- e) adres korespondencyjny,
- f) informację o karalności,
- g) informacje o zastosowaniu środka karnego zakazu wstępu na imprezę masową lub środka karnego, o którym mowa w art. 15 ust. 3 pkt 1 lit. b,
- h) przynależność do klubów kibica oraz charakterystykę zachowania podczas i w związku z masowymi imprezami sportowymi, w tym meczami piłki nożnej;
 - 3) o klubach, organizacjach, stowarzyszeniach skupiających kibiców, obejmujące:
 - a) ich nazwę,
 - b) imię i nazwisko osoby działającej w imieniu osób zrzeszonych,
 - c) liczbę członków,
 - d) miejsce spotkań oraz charakterystykę zachowań i metod działania osób, o których mowa w lit. c, oraz elementy charakterystyczne, w szczególności oznakowanie ubrania,
 - e) informacje o czynach noszących znamiona przestępstwa albo wykroczenia o charakterze chuligańskim z udziałem osób, o których mowa w lit. c,
 - f) informacje o wzajemnych relacjach pomiędzy poszczególnymi klubami, organizacjami i stowarzyszeniami;
 - 4) o zaistniałych w związku z organizowanymi imprezami masowymi zbiorowych naruszeniach porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz chuligańskich zachowaniach, obejmujące:
 - a) datę i miejsce zdarzenia,
 - b) informacje o rodzaju imprezy, w związku z którą doszło do zdarzenia,
 - c) skutki zdarzenia,
 - d) informacje o działaniach i podjętych środkach zaradczych;
 - 5) o związkach i klubach sportowych, obejmujące:
 - a) nazwę związku lub klubu sportowego oraz skład ich władz,
 - b) adres siedziby,
 - e) informacje o rodzaju rozgrywek, w których związek lub klub uczestniczył, uczestniczy oraz do jakich się zakwalifikował,
 - d) informacje o obiektach sportowych, z których związek lub klub stale korzysta;
 - 6) o terminarzu rozgrywek meczów piłki nożnej lub terminarzu innych masowych imprez sportowych z podaniem orientacyjnej liczby uczestników;
 - 7) o obiektach, na terenie których są organizowane masowe imprezy sportowe, w tym mecze piłki nożnej, obejmujące:
 - a) rodzaj obiektu i jego nazwę,
 - b) informacje dotyczące dopuszczenia obiektu do użytkowania,
 - c) informacje dotyczące usytuowania obiektu wraz z planem i jego opisem,
 - d) informacje o pojemności obiektu,
 - e) informacje dotyczące służby porządkowej i służby informacyjnej;
 - 8) o przemieszczaniu się osób uczestniczących w masowych imprezach sportowych, w tym meczach piłki nożnej, i ich pobycie w miejscach organizowania tych imprez oraz informacje o środkach transportu, z jakich korzystają, miejscach zbiórek, trasach przejazdów oraz o liczebności grup uczestników;
 - 9) o organizatorach masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej, i organizatorach przejazdu osób uczestniczących w masowych imprezach sportowych, w tym meczach piłki nożnej, obejmujące:
 - a) nazwę lub imię i nazwisko organizatora wraz z jego siedzibą oraz adresem,
 - b) określenie masowej imprezy sportowej, w tym meczu piłki nożnej, w związku z którą organizowany jest przejazd;
 - 10) o zakazach zagranicznych oraz instytucjach zagranicznych właściwych do współpracy, w tym ich nazwę, siedzibę oraz adres.

Art. 41. 1. Podmioty zobowiązane, z zastrzeżeniem ust. 2, przekazują Komendantowi informacje dotyczące bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej, niezwłocznie po ich otrzymaniu, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin od chwili ich otrzymania.

2. Podmioty zobowiązane, o których mowa w:

- 1) art. 38 ust. 1 pkt 13 - przekazują informacje, o których mowa w art. 40 pkt 3-5 i 9;
- 2) art. 38 ust. 1 pkt 15 - przekazują informacje, o których mowa w art. 40 pkt 3-7 i 9;
- 3) art. 39 pkt 2 - przekazują informacje, o których mowa w art. 40 pkt 3-5 i 9;
- 4) art. 39 pkt 3 - przekazują informacje, o których mowa w art. 40 pkt 3, 6-10;
- 5) art. 39 pkt 4 - przekazują informacje, o których mowa w art. 40 pkt 4 i 7;
- 6) art. 39 pkt 5 - przekazują informacje, o których mowa w art. 40 pkt 8 i 9;
- 7) art. 39 pkt 6 - przekazują informacje, o których mowa w art. 40 pkt 4, 8 i 9.

Art. 42. 1. Informacje dotyczące bezpieczeństwa imprezy masowej przekazuje się za pomocą środków komunikacji elektronicznej albo przez bezpośrednie doręczenie do najbliższego komisariatu lub komendy powiatowej (miejskiej, rejonowej) Policji.

2. Podmioty zobowiązane przekazują informacje na kartach rejestracyjnych.

3. Podmioty uprawnione w celu uzyskania informacji kierują zapytania, wraz z uzasadnieniem, do Komendanta na kartach zapytania.

4. Komendant udziela informacji na kartach odpowiedzi.

5. Komendant może przekazać informację dotyczącą bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej, podmiotowi zobowiązanemu, niebędącemu podmiotem uprawnionym, na jego pisemne zapytanie, jeżeli dotyczy ono ustawowych obowiązków tego podmiotu.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób przekazywania informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych przez podmioty zobowiązane, wzory kart rejestracyjnych, karty zapytania oraz karty odpowiedzi, biorąc pod uwagę dane, jakie muszą znaleźć się na kartach, oznaczenia podmiotu uprawnionego oraz podmiotu zobowiązanego, treść informacji, o której mowa w ust. 2, oraz zapytania, o którym mowa w ust. 3, jak również uzasadnienia, o którym mowa w art. 43, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przekazywanych informacji, w szczególności przed dostępem osób nieuprawnionych.

Art. 43. 1. Komendant przekazuje informacje dotyczące bezpieczeństwa imprez masowych niezwłocznie po otrzymaniu od podmiotu uprawnionego zapytania wraz z uzasadnieniem. Uzasadnienie powinno wskazywać powód wystąpienia z zapytaniem.

2. Jeżeli zapytanie nie zawiera uzasadnienia lub jest ono niewystarczające, Komendant zwraca się do podmiotu uprawnionego, o którym mowa w ust. 1, o uzupełnienie stosownych informacji.

3. W przypadku gdy zgromadzone w bazie danych informacje dotyczące bezpieczeństwa imprez masowych są niewystarczające do udzielenia odpowiedzi na zapytanie, Komendant występuje z zapytaniem do podmiotów zobowiązanych w zakresie koniecznym do udzielenia odpowiedzi. Podmiot zobowiązany, do którego Komendant wystąpił z zapytaniem, jest obowiązany niezwłocznie udzielić odpowiedzi w zakresie określonym w art. 41.

Art. 44. 1. Zapytanie kieruje osoba upoważniona do występowania w imieniu podmiotu uprawnionego.

2. Upoważnienie powinno określać rodzaje spraw, których może dotyczyć zapytanie.

3. Komendant prowadzi rejestr osób upoważnionych obejmujący następujące dane: imię, nazwisko, numer PESEL, nazwę i adres podmiotu, w imieniu którego wniosek został skierowany, uwzględniając zakres udzielonych upoważnień.

4. Jeżeli z zapytaniem zwróci się osoba nieupoważniona lub przekracza ono zakres upoważnienia, Komendant zawiadamia o tym podmiot uprawniony oraz przekazuje mu treść złożonego zapytania bez odpowiedzi.

Art. 45. Treść zapytania skierowanego przez Komendanta lub do Komendanta, a także treść odpowiedzi podmiotu zobowiązanego lub Komendanta podlega zarejestrowaniu w bazie danych, o której mowa w art. 37 pkt 2.

Art. 45a. Komendant niezwłocznie przekazuje podmiotowi prowadzącemu centralę monitorowania, określoną w przepisach o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego, informacje o miejscu i terminach imprez masowych w zakresie dotyczącym poszczególnych osób, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a, w stosunku do których orzeczono obowiązek przebywania w czasie trwania imprezy masowej w określonym miejscu stałego pobytu.

Art. 46. Gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych może być dokonywane przy wykorzystaniu urządzeń i systemów teleinformatycznych, kartotek, wykazów i zbiorów ewidencyjnych.

Art. 47. 1. Podmiot zobowiązany, który stwierdził nieprawidłowość przekazywanej przez siebie informacji dotyczącej bezpieczeństwa imprez masowych, zawiadamia o tym niezwłocznie Komendanta.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Komendant niezwłocznie zawiadamia o nieprawidłowości informacji dotyczącej bezpieczeństwa imprez masowych podmioty uprawnione, które tę informację od niego otrzymały.

Art. 48. Informacje dotyczące bezpieczeństwa imprez masowych Komendant przechowuje przez okres 10 lat.

Art. 49. Informacje dotyczące bezpieczeństwa imprez masowych podlegają usunięciu z bazy danych, jeżeli:

- 1) gromadzenie i przetwarzanie ich jest zabronione;
- 2) stały się nieaktualne;
- 3) okazały się nieprawdziwe;
- 4) upłynął okres, o którym mowa w art. 48.

Art. 50. 1. Komendant może kierować zapytanie do instytucji zagranicznych w celu realizacji zadań określonych ustawą.

2. Komendant w celu zapobiegania i zwalczania przejawów przemocy i chuligaństwa w czasie imprez masowych, a w szczególności meczów piłki nożnej, może przekazywać informacje dotyczące bezpieczeństwa imprez masowych instytucjom zagranicznym, w tym zwłaszcza informacje niezbędne do zapewnienia porządku i bezpieczeństwa podczas organizowanych imprez masowych o charakterze międzynarodowym.

3. Do przekazywania informacji instytucjom zagranicznym stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału.

Art. 51. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do imprez będących meczami lub współzawodnictwem kobiet lub mężczyzn w następujących dyscyplinach sportu:

- 1) zawody żużlowe;
- 2) hokej na lodzie.

Rozdział 8

Odpowiedzialność za szkodę w związku z zabezpieczeniem imprezy masowej

Art. 52. 1. Organizator imprezy masowej, na którą wstęp jest odpłatny, odpowiada za szkody obejmujące równowartość zniszczonego lub uszkodzonego mienia, które poniosły Policja, Żandarmeria Wojskowa, straż gminna (miejska), Państwowa Straż Pożarna i inne jednostki ochrony przeciwpożarowej oraz służba zdrowia, w związku z ich działaniami w miejscu i w czasie trwania imprezy masowej.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, przedkładają organizatorowi wykaz zniszczonego lub uszkodzonego mienia oraz wysokość poniesionej szkody w terminie 14 dni od dnia zaistnienia szkody.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw zdrowia oraz ministrem właściwym do spraw kultury fizycznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb ustalania szkód, o których mowa w ust. 1, oraz tryb występowania o wypłatę odszkodowań, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawnego szacowania szkód i dokonywania wypłat.

Art. 53. 1. Organizator imprezy masowej, na którą wstęp jest odpłatny, jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone osobom w niej uczestniczącym.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury fizycznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc pod uwagę charakter szkód mogących wystąpić w związku z imprezami masowymi.

Rozdział 9

Przepisy karne

Art. 54. 1. Kto nie wykonuje polecenia porządkowego lub wezwania, wydanego na podstawie niniejszej ustawy przez służby porządkowe lub służby informacyjne, w czasie i w miejscu imprezy masowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto w czasie trwania:

- 1) imprezy masowej przebywa w miejscu nieprzeznaczonym dla publiczności;
- 2) masowej imprezy sportowej przebywa w sektorze innym niż wskazany na bilecie wstępu lub innym dokumencie uprawniającym do przebywania na imprezie masowej i nie opuszcza tego sektora mimo wezwania osoby uprawnionej.

Art. 55. Kto nie wykonuje polecenia wydanego przez Policję lub Żandarmerię Wojskową, w miejscu i w czasie trwania imprezy masowej,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 56. Kto wbrew przepisom ustawy wnosi lub posiada na imprezie masowej napoje alkoholowe,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 57. Kto, będąc do tego zobowiązany, nie przekazuje informacji dotyczącej bezpieczeństwa imprezy masowej albo przekazuje informację nieprawdziwą w tym zakresie,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 57a. Kto w miejscu i w czasie trwania masowej imprezy sportowej używa elementu odzieży lub przedmiotu w celu uniemożliwienia lub istotnego utrudnienia rozpoznania osoby,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 58. 1. Kto organizuje imprezę masową bez wymaganego zezwolenia lub niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu albo przeprowadza ją wbrew wydanemu zakazowi,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 240 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

2. Kto, organizując imprezę masową, nie zachowuje wymogów i warunków bezpieczeństwa określonych w art. 5 ust. 2 lub w art. 6 ust. 1,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych.

3. Tej samej karze podlega, kto będąc członkiem służby porządkowej lub służby informacyjnej, przekraczając swoje uprawnienia lub niedopełniając obowiązków powoduje zagrożenie bezpieczeństwa imprezy masowej.

Art. 59. 1. Kto wnosi lub posiada na imprezie masowej broń, w rozumieniu ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576, z późn. zm.), wyroby pirotechniczne, materiały pożarowo niebezpieczne lub inne niebezpieczne przedmioty lub materiały wybuchowe,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Sąd może orzec przepadek przedmiotów, o których mowa w ust. 1, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 60. 1. Kto w czasie trwania masowej imprezy sportowej, w tym meczu piłki nożnej, wdzierając się na teren, na którym rozgrywane są zawody sportowe, albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszcza,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

1a. Kto w czasie trwania imprezy masowej wdzierając się na teren obiektu lub na teren, gdzie prowadzona jest impreza masowa albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszcza, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

2. Kto w czasie trwania imprezy masowej rzuca przedmiot, mogący stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osób przebywających na terenie lub w obiekcie, gdzie odbywa się impreza masowa, albo w inny, równie niebezpieczny sposób zakłóca przebieg tej imprezy,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 120 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

3. Karze, o której mowa w ust. 2, podlega ten, kto w czasie i w miejscu trwania imprezy masowej narusza nietykalność cielesną członka służby porządkowej lub służby informacyjnej.

4. Jeżeli sprawca, dopuszczając się czynów określonych w ust. 1-3, używa elementu odzieży lub przedmiotu do zakrycia twarzy celem uniemożliwienia lub istotnego utrudnienia rozpoznania jego osoby,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 240 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

5. Kto, działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą lub używając niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego, dopuszcza się czynnej napaści na członka służby porządkowej lub służby informacyjnej w czasie i w miejscu trwania imprezy masowej,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 5.

Art. 61. Kto w miejscu i w czasie trwania masowej imprezy sportowej prowokuje kibiców do działań zagrażających bezpieczeństwu tej imprezy,

podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych albo karze ograniczenia wolności.

Art. 62. Jeżeli sprawca ukarany lub skazany za czyny zabronione, o których mowa w art. 54-61, w ciągu 2 lat od ostatniego ukarania lub skazania, popełnia ponownie podobne umyślne wykroczenie lub przestępstwo, sąd może wymierzyć karę do górnej granicy jej ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.

Art. 63. Postępowanie w sprawach o wykroczenia określone w art. 54-57a prowadzi się na podstawie przepisów o postępowaniu przyspieszonym, o którym mowa w rozdziale 15 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395).

Art. 64. Postępowanie w sprawach o przestępstwa określone w art. 59-61 prowadzi się na podstawie przepisów o postępowaniu przyspieszonym, o którym mowa w rozdziale 54a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.), o ile zachodzą przesłanki do rozpoznania sprawy w tym postępowaniu.

Art. 65. 1. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 50, art. 50a, art. 51, art. 52a, art. 124 lub art. 143 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094, z późn. zm.) lub o którym mowa w art. 54-56 niniejszej ustawy, popełnione w związku z imprezą masową artystyczno-rozrywkową, sąd może orzec środek karny zakazu wstępu na imprezę masową na okres od 2 do 6 lat.

2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 50, art. 50a, art. 51, art. 52a, art. 124 lub art. 143 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń, lub o którym mowa w art. 54-56 i art. 57a niniejszej ustawy, popełnione w związku z masową imprezą sportową, w tym meczem piłki nożnej, sąd orzeka środek karny zakazu wstępu na imprezę masową na okres od 2 do 6 lat.

2a. W razie ukarania za wykroczenie o charakterze chuligańskim lub wykroczenie, o którym mowa w art. 50a ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń, jeżeli udział sprawcy w imprezie masowej zagraża dobrom chronionym prawem, sąd może orzec środek karny zakazu wstępu na imprezę masową na okres od 2 do 6 lat.

3. Orzekając zakaz wstępu na imprezę masową za czyn popełniony w związku z masową imprezą sportową, sąd może orzec wobec ukaranego obowiązek stawiennictwa, w czasie trwania imprezy masowej, w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania ukaranego, komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji.

4. Sąd określa rodzaje imprez masowych, których dotyczy obowiązek stawiennictwa, o którym mowa w ust. 3, w szczególności rodzaje meczów piłki nożnej, nazwy klubów sportowych oraz jego zakres terytorialny.

5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 3, orzeka się na okres od 6 miesięcy do lat 3, nieprzekraczający okresu, na jaki orzeczono zakaz wstępu na imprezę masową.

Art. 65a. Sąd może po upływie połowy okresu, na który orzeczono środek karny określony w art. 65 ust. 1 i 2, uznać go za wykonany, jeżeli ukarany przestrzegał porządku prawnego, a środek karny był w stosunku do niego wykonywany przynajmniej przez rok.

Art. 66. Wobec sprawców przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu oraz przestępstw, o których mowa w art. 222-224 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), popełnionych w związku z masową imprezą sportową, w tym

meczem piłki nożnej, lub o których mowa w art. 59-61 niniejszej ustawy, sąd orzeka zakaz wstępu na imprezę masową.

Art. 67. Zakaz wstępu na imprezę masową, o którym mowa w art. 65, dotyczy również meczu piłki nożnej rozgrywanego przez polską kadrę narodową i polski klub sportowy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 68. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania orzeczonego za wykroczenie albo przestępstwo obowiązku osobistego stawiennictwa w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania osoby ukaranej albo skazanej, komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji, w czasie trwania imprezy masowej, uwzględniając sposób dokumentowania wykonania tego obowiązku.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 30 sierpnia 2011 r.

w sprawie wymogów, jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne

(Dz. U. z dnia 2 września 2011 r.)

Na podstawie art. 23 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504 oraz z 2010 r. Nr 127, poz. 857 i Nr 152, poz. 1021) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania, jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa oraz członkowie służby porządkowej i służby informacyjnej w zakresie wykształcenia;
- 2) tematykę i formę prowadzenia szkoleń dla kierownika do spraw bezpieczeństwa, członków służby porządkowej i służby informacyjnej;
- 3) jednostki właściwe do prowadzenia szkoleń oraz wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia;
- 4) wyposażenie służb porządkowych i służb informacyjnych, z uwzględnieniem rodzaju imprezy masowej i przewidywanych zagrożeń;
- 5) sposób i zakres sprawowania przez służby porządkowe i służby informacyjne kontroli uprawnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej, w tym sposób legitymowania uczestników imprezy masowej oraz przeglądania zawartości ich bagaży i odzieży;
- 6) sposób postępowania służb porządkowych i służb informacyjnych w razie konieczności usunięcia osoby uczestniczącej w imprezie masowej zakłócającej porządek publiczny;
- 7) sposób dokumentowania przez służby porządkowe i służby informacyjne czynności podjętych w czasie wykonywania obowiązków.

§ 2. 1. Określa się tematy obowiązkowego szkolenia dla kierownika do spraw bezpieczeństwa oraz członków służby porządkowej i służby informacyjnej.

2. Tematy szkolenia dla kierownika do spraw bezpieczeństwa określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Tematy szkolenia dla członków służby porządkowej i służby informacyjnej określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

4. (uchylony).

§ 3. 1. Szkolenia kandydatów na kierownika do spraw bezpieczeństwa oraz kandydatów na członków służby porządkowej i członków służby informacyjnej są prowadzone przez: placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego oraz instytucje szkoleniowe, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.), umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych, po uzyskaniu akredytacji, o której mowa w art. 68b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), a także szkoły wyższe prowadzące studia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.

2. (uchylony).

3. Szkolenia kończą się egzaminem wewnętrznym, który składa się z pisemnego testu wiedzy i sprawdzianu umiejętności praktycznych, a w przypadku kierownika do spraw bezpieczeństwa - z pisemnego testu wiedzy i części ustnej.

4. Dopuszcza się częściowe sprawdzanie wiedzy w ramach szkolenia jako formy egzaminu wewnętrznego.

5. Łączny czas trwania sprawdzeń częściowych lub egzaminu wewnętrznego nie może przekraczać 4 godzin.

6. Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia wydaje się na czas nieokreślony.

7. Wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Członka służby porządkowej i członka służby informacyjnej, w zależności od przewidywanych zagrożeń i wykonywanych zadań, wyposaża się w:

- 1) urządzenia zapewniające łączność bezprzewodową;
- 2) ręczny wykrywacz metalu;
- 3) latarkę;
- 4) środki opatrunkowe;
- 5) wzory biletów lub innych dokumentów uprawniających do przebywania na imprezie masowej;
- 6) notes i długopis;
- 7) środki transportu;
- 8) niezbędne środki ochrony osobistej.

2. Członka służby porządkowej, w zależności od przewidywanych zagrożeń, wyposaża się w środki przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek zakładanych na ręce lub ręcznych miotaczy substancji obezwładniających.

3. Członka służby porządkowej i członka służby informacyjnej wyposaża się w identyfikator wydany przez organizatora imprezy masowej oraz jednolity i umożliwiający łatwą identyfikację ubiór opatrzony na plecach odblaskowym napisem - odpowiednio - "SŁUŻBA PORZĄDKOWA" lub "SŁUŻBA INFORMACYJNA".

§ 5. 1. Sprawdzenia uprawnień osoby do uczestniczenia w imprezie masowej członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej dokonuje przez sprawdzenie, czy osoba ta posiada ważny bilet lub inny dokument uprawniający do przebywania na imprezie masowej.

2. Czynności, o której mowa w ust. 1, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej dokonuje przez porównanie okazanego przez uczestnika imprezy masowej biletu lub innego dokumentu uprawniającego do przebywania na imprezie masowej z jego wzorem.

3. Członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej, w przypadku meczu piłki nożnej, dokonując czynności, o której mowa w ust. 1, może porównać dane umieszczone na bilecie, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, zwanej dalej "ustawą", z dokumentem potwierdzającym tożsamość posiadacza biletu.

4. Członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej, dokonując czynności, o której mowa w ust. 1, może sprawdzić, czy wobec osoby uczestniczącej w imprezie masowej nie zostały wydane orzeczenie lub zakaz, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a-c ustawy, przez porównanie danych tej osoby z informacjami posiadanymi przez organizatora imprezy masowej.

§ 6. 1. Przed rozpoczęciem legitymowania osoby uczestniczącej w imprezie masowej, w celu ustalenia jej tożsamości, członek służby porządkowej jest obowiązany użyć zwrotu "służba porządkowa", a członek służby informacyjnej zwrotu "służba informacyjna", oraz:

- 1) okazać umieszczony w widocznym miejscu identyfikator wydany przez organizatora imprezy masowej, w sposób umożliwiający osobie legitymowanej odczytanie danych na nim umieszczonych;
- 2) podać podstawę prawną i przyczynę legitymowania.

2. Podczas wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej jest zobowiązany, na żądanie osoby legitymowanej, podać swoje imię i nazwisko.

3. Tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie:

- 1) dowodu osobistego;
- 2) tymczasowego zaświadczenia tożsamości;
- 3) paszportu;
- 4) prawa jazdy;
- 5) legitymacji szkolnej lub studenckiej;
- 6) dokumentu stwierdzającego tożsamość cudzoziemca;
- 7) innych dokumentów potwierdzających tożsamość, zaopatrzonych w wizerunek twarzy i adres zamieszkania osoby legitymowanej.

4. W razie legitymowania osób uczestniczących w imprezie masowej znajdujących się w pojeździe, gdy uzasadniają to względy bezpieczeństwa, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej ma prawo żądać opuszczenia pojazdu przez te osoby. Odmowa opuszczenia pojazdu jest traktowana jak odmowa poddania się czynności, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy.

§ 7. 1. Przeglądanie odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej powinno być dokonywane przez członka służby porządkowej lub członka służby informacyjnej tej samej płci co osoba kontrolowana.

2. Przed rozpoczęciem przeglądania zawartości bagażu lub odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej członek służby porządkowej jest obowiązany użyć zwrotu "służba porządkowa", a członek służby informacyjnej zwrotu "służba informacyjna", oraz:

- 1) okazać umieszczony w widocznym miejscu identyfikator wydany przez organizatora imprezy masowej, w sposób umożliwiający osobie, której bagaż lub odzież są przeglądane, odczytanie danych na nim umieszczonych;
- 2) podać podstawę prawną i przyczynę przeglądania zawartości bagażu lub odzieży.

3. Podczas wykonywania czynności, o których mowa w ust. 2, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej jest zobowiązany, na żądanie osoby uczestniczącej w imprezie masowej, podać swoje imię i nazwisko.

4. Przed przystąpieniem do przeglądania zawartości bagażu lub odzieży osoby uczestniczącej w imprezie masowej członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej wzywa tę osobę do okazania zawartości bagażu lub okazania odzieży.

5. W przypadku konieczności przejrzania zawartości bagażu lub odzieży osób uczestniczących w imprezie masowej znajdujących się w pojeździe, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej ma prawo żądać opuszczenia pojazdu przez te osoby. Odmowa opuszczenia pojazdu jest traktowana jak odmowa poddania się czynności, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy.

6. W przypadku stwierdzenia w zawartości przeglądanej bagażu lub przeglądanej odzieży przedmiotów, których wnoszenie na imprezę masową i posiadanie na imprezie masowej jest niedozwolone, lub zachowania się osoby uczestniczącej w imprezie masowej niezgodnego z regulaminem tej imprezy lub regulaminem obiektu (terenu):

- 1) członek służby porządkowej odmawia wpuszczenia tej osoby na imprezę masową lub usuwa ją z miejsca przeprowadzania tej imprezy;
- 2) członek służby informacyjnej wzywa niezwłocznie członka służby porządkowej w celu wykonania czynności, o których mowa w pkt 1.

7. Członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej dokonuje ujęcia osoby uczestniczącej w imprezie masowej, w przypadku gdy stwierdzi, że w zawartości przeglądanej bagażu lub przeglądanej odzieży znajduje się broń lub, wymienione w art. 8 ust. 2 ustawy, inne niebezpieczne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje.

8. Po ujęciu, o którym mowa w ust. 7, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej odbiera broń lub, wymienione w art. 8 ust. 2 ustawy, inne niebezpieczne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje, a następnie niezwłocznie przekazuje Policji osobę, o której mowa w ust. 7, wraz z odebranymi przedmiotami.

§ 8. 1. Osobę uczestniczącą w imprezie masowej, która swoim zachowaniem zakłóca porządek publiczny lub postanowienia regulaminu obiektu (terenu) albo regulaminu imprezy masowej, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej wzywa do opuszczenia miejsca przeprowadzania imprezy masowej i towarzyszy tej osobie aż do granicy obiektu lub terenu, na którym odbywa się impreza masowa.

2. Przed wezwaniem, o którym mowa w ust. 1, członek służby porządkowej jest obowiązany użyć zwrotu "służba porządkowa", a członek służby informacyjnej zwrotu "służba informacyjna", oraz:

- 1) okazać umieszczony w widocznym miejscu identyfikator wydany przez organizatora imprezy masowej, w sposób umożliwiający osobie uczestniczącej w imprezie masowej zakłócającej swoim zachowaniem porządek publiczny lub zachowującej się niezgodnie z regulaminem imprezy masowej lub regulaminem obiektu (terenu) odczytanie danych na nim umieszczonych;
- 2) podać podstawę prawną i przyczynę wezwania osoby uczestniczącej w imprezie masowej do opuszczenia imprezy masowej.

3. Podczas wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, członek służby porządkowej lub członek służby informacyjnej jest zobowiązany, na żądanie osoby uczestniczącej w imprezie masowej, podać swoje imię i nazwisko.

4. W przypadku niepodporządkowania się wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, członek służby porządkowej usuwa poza obiekt lub teren imprezy masowej osobę uczestniczącą w imprezie masowej zakłócającą przebieg tej imprezy.

5. Usuwając osobę uczestniczącą w imprezie masowej z miejsca przeprowadzania tej imprezy, członek służby porządkowej może odstąpić od czynności określonych w ust. 1, jeżeli zwłoka w podjęciu działań groziłaby niebezpieczeństwem dla życia, zdrowia ludzkiego lub ochranianego mienia.

§ 9. 1. Przebieg czynności, o których mowa w § 7 ust. 6 i 7 oraz w § 8 ust. 4, członkowie służby porządkowej dokumentują notatką .

2. Notatka, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię i nazwisko członka służby porządkowej oraz jego numer identyfikacyjny;
- 2) dane osoby, w stosunku do której zostały podjęte czynności:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) serię i numer dokumentu tożsamości,
 - c) datę urodzenia;
- 3) określenie czasu i miejsca podjęcia czynności;
- 4) określenie celu, przyczyn oraz skutków podjętych czynności;
- 5) podpisy członków służby porządkowej, którzy dokonali tych czynności.

2a. Jeżeli uzyskanie danych, o których mowa w ust. 2 pkt 2, było niemożliwe, w notatce podaje się przyczyny ich nieumieszczenia.

3. Notatkę przekazuje się kierownikowi do spraw bezpieczeństwa, który jest obowiązany udostępnić ją na żądanie Policji.

§ 10. Zaświadczenia o ukończeniu szkolenia dla kierownika do spraw bezpieczeństwa oraz członków służby porządkowej i członków służby informacyjnej wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 4 września 2011 r.